

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 236

TELEFON UREDNISTVA: 25-67
POSLOVALNICA UPRAVE: 25-67 in 28-67
TELEFON CELJE: Prešernova 3. tel. 280
LJUBLJANA: 46-91

Maribor, četrtek 17. oktobra 1940

NAROČNINA NA MESEC
Prejeman v uravi ali po pošti 14 dn.
Dostavljen na dom 16 dn. tujca 30 dn.
POŠTNI ČEKOVNI RACUN: 11.00

Cena
din 1.—

Boj za orientacijo Kremlja

Moskva središče diplomatske aktivnosti vseh sil, ki so zapletene v sedanjo vojno — Ponudba za preusmeritev teženj od Dardanel k Indijskemu oceanu? — V Berlinu trdijo, da je SSSR bila obveščena o pošiljanju nemških čet v Romunijo — Turki demantirajo vesti o pogajanjih za zvezo s SSSR — Nov spor med SSSR in Veliko Britanijo

CURIH, 17. oktobra. »Neue Zürcher Zeitung« poroča iz Londona: »Times« pravi, da je treba pričakovati po vrnitvi nemškega in turškega poslanika ter prihodu novega japonskega poslanika v Moskvo okoli Kremlja veliko diplomatsko bitko. Glavna naloga von Schulenburga bo preprečiti vsako zblizanje med SSSR in Anglijo, dočim se bo japonski poslanik trudil doseči, da ustavi SSSR vsako nadaljnjo pomoč Kitajski. »Times« vendar misli, da se Stalin ne bo oddaljal od dosedanje politike nevtralnosti. Kljub temu pričakujejo v Londonu, da bo SSSR le izpolnila svoje lojalne zavezuške dolžnosti do Turčije.

Za preusmeritev sovjetskih teženj

WASHINGTON, 17. okt. ZPV. Po nek-kih vesteh se v tukajšnjih diplomatskih krogih veruje, da je prišel nemški veleposlanik von Schulenburg v Moskvo konkretne predloge za nadaljnje sodelovanje SSSR in sil osl. SSSR naj bi usmerila svoje težnje namesto proti Dardanelom proti Indijskemu oceanu.

SSSR JE BILA OBVEŠČENA

BERLIN, 17. okt. Unp. V Berlinu izjavljajo, da se more nanašati vest agencije Tass, da SSSR ni bila obveščena o pošiljanju nemških čet v Romunijo, samo na vest švedskega lista »Politiken«, ki je netočno prikazal dejanski položaj. V resnici je bila SSSR obveščena s strani nemške vlade o pošiljanju čet v Romunijo.

Z OSJO NAJBOLJŠI ODOŠAJI

BERLIN, 17. okt. Stefani. Berlinski listi prinašajo na vidnem mestu demanti

agencije Tass, ki zanika vse tendenciozne vesti o pogajanjih med Sovjetsko zvezo in nekaterimi balkanskimi državami glede sklenitve pakta o vzajemni pomoči. Tisk naglaša, da so odnosi med Nemčijo in Sovjetsko zvezo korektni in pristrčni, tako da ima sovjetska Rusija pravilno stališče glede politike sil osl. Takšni odnosi izključujejo vsako iniciativo, ki bi imela najmanjše obeležje ali znak nezaupanja.

TURKI ZANIKUJEJO POGAJANJA

CARIGRAD, 17. okt. Reuter. Uradni krogi v Ankari zanjujejo vesti, da se Sovjetska zveza pogaja s Turčijo o paktu za medsebojno pomoč. Angleški veleposlanik je imel razgovore s turškim zunanjim ministrom. Izjavil je, da Turčija ne smatra, da je situacija kritična, posebno še, ker se približuje zima, ki bo

prizadejala bolj druge balkanske države kakor pa Turčijo.

IN VENDOR KONFERENCE

ANKARA, 17. okt. CBS. V turških krogih se posebno poudarja včerajšnji sestanek med predsednikom republike Izmetom İnönüjem ter sovjetskim poslanikom Sergejem Aleksandrovičem Vlnogradovom. Sestanku je prisostvoval tudi poveljnik turške vojske maršal Fevzi Çakmak.

SOVJETSKA ATAŠEJA V LONDONU

LONDON, 17. okt. Exchange Telegraph poroča, da je Sovjetska zveza poslala v London vojaško misijo. Za vojaškega atašea je imenovan polkovnik Sklarov, letalstvo pa zastopa še posebej ataše Švecov. Oba atašea sta že prispela v London. S tem je SSSR od leta 1937 dalje prvič zopet zastopana tudi v vojaški misiji. Imenovanje atašeev pa ni treba tolmačiti, kakor ugotavlja agencija, kot kak preokret sovjetske politike nasproti Veliki Britaniji.

OHLADITEV ZARADI LADIJ

LONDON, 17. okt. Unp. Med Veliko Britanijo in Sovjetsko zvezo je prišlo do nove ohladike odnosov, ker so Angleži zasegli estonske in litvanske ladje, za katere pravi Sovjeti, da pripadajo njim. Sovjetski veleposlanik Ivan Majski je ta-

koj obvestil svojo vlado o teh zaplembah. Angleški veleposlanik v Moskvi sir Stafford Cripps je dobil instrukcije, kako razpravljati o tem vprašanju v Kremlju. — Kmalu po priključitvi Estonije, Latvije in Litve k Sovjetski zvezi v zadnjem avgustu, je angleška vlada zasegla 30 ladij, ki so pripadale omenjenim državam ter so bile v britanskih pristaniščih. Nadaljnih deset ladij je bilo zajetih po drugih angleških pristaniščih v svetu. Kapitani teh ladij so zadržali poveljništvo, vendar morajo čakati na britansko končno odločitev. Britanska vlada vprašuje sovjetsko, če hoče, da vrne moštvo teh ladij v njihove države.

ULMANSKI PRI WELLESU

WASHINGTON, 17. okt. Reuter. Sovjetski poslanik Ulmanski je imel daljšo konferenco s pomočnikom zunanjega ministristva Summerjem Wellesom. Ulmanski je po odhodu odklonil vsakršno izjavo. Mnenja pa so, da je bilo na konferenci govora o pogledih medsebojnih odnosov obeh vellesil.

GOVORICE POTNIKOV

NEW YORK, 17. okt. CBS. Oboroženi angleški parnik »Northern Prince« je prispel v njujorsko pristanišče s 100 potniki, ki pripovedujejo, da se v Angliji smatra, da bo šla Sovjetska zveza v vojno.

Neprestano dovažanje novih čet

Že do včeraj je bilo v Romuniji 45.000 nemških vojakov — Ena divizija je bila prepeljana po zraku — Italijanski letalski častniki v Bukarešti — Privažanje letal in podmornic — Sovjeti potrjujejo in zanikujejo

CURIH, 17. oktobra. »Neue Zürcher Zeitung« poroča iz Bukarešte, da se dovažanje nemških čet v Romunijo nadaljuje dan in noč. Večina teh čet prihaja po vodni poti čez Orșovo in Giurgiu, ena cela divizija je pa bila prepeljana z letali. Prvič je bilo včeraj mogoče opaziti v Bukarešti tudi italijanske častnike v letalskih uniformah. Na uradnem mestu ne zanikujejo več vesti, da bo prispelo v Romunijo 10 nemških divizij. Izjavljajo, do bodo ostali ti vojaki v Romuniji neki določen čas. Do včeraj je prispelo v Romunijo že okoli 45.000 mož.

OMEJITVE OSEBNEGA PROMETA

BUKAREŠTA, 17. oktobra. Reuter. V Romuniji je bilo ustavljenih 65 osebnih vlakov. Ta ukrep je bil storjen zaradi večjega povpraševanja v Nemčiji po romunskem petroleju ter zaradi večjih transportov nemškega materiala in vojakov v Romunijo.

LETALA IN PODMORNICE

BUKAREŠTA, 17. oktobra. CBS. Veliko število razstavljenih letal ter delov nem-

skih podmornic je prišlo v Romunijo. Posiljke so namenjene na neko črnomoško oporišče, kjer so že italijanske čete.

ANGLEŽI USTAVILI TRGOVANJE

LONDON, 17. oktobra. Unp. Parlamentni tajnik za zunanje zadeve Butler je v doljnem domu izjavil, da je Velika Britanija prekinila vse trgovinske odnose z Romunijo takoj, ko je bila Romunija okupirana. Butler je s to izjavo odgovoril na vprašanje, če je že Romunija

vključena v države, ki so prizadete z britansko blokado.

VESTI O SOVJETSKIH ČETAH

BUKAREŠTA, 17. oktobra. Unp. Sovjetski krogi potrjujejo vesti, da gradi Sovjetska zveza obrambne utrdbe na romunski meji. Neki visoki uradnik sovjetskega poslanništva pa je zanikal tuje vesti, da bi imela Sovjetska zveza koncentriranih 12 divizij. Dejal je, da je res, da imajo sovjeti omejeno, toda normalno število obmejnih čet, ni pa res, da bi koncentrirali čete na romunski meji.

SPREMEMBA VOJNIH MINISTRSTEV

BUKAREŠTA, 17. okt. United Press. S posebnim sklepom sta bila uklinjena ministrstva za vojsko, za letalstvo, morarico in oboroževanje. Na njih mesta bodo imenovani štirje državni podtajniki.

Registriranje vojakov v USA

WASHINGTON, 17. okt. CBS. Okoli 1.250.000 mož se je včeraj vsako uro prijavljalo konskripcijskim uradom v USA. 16.404.000 mož med 21. in 35. letom je bilo registriranih še pred 9. uro zvečer.

WASHINGTON, 17. okt. Unp. Registracija novih vojakov, ki se je v USA začela včeraj, je dosegla povsod nad vse pričakovane uspehe. Oba predsedniška kandidata, Roosevelt in Willkie, sta pozvala mlade Američane, naj se odzovejo njihovem klicu. Willkie je v radijskem govoru dejal, da žrtvuje marsikateri glas pri volitvah, ker zagovarja konskripcijo, vendar je naglasil, da ima Amerika še vedno svobodo, ki jo bo pa izgubila, če je ne bo branila. Popisovali so tudi po bolnišnicah, jetnikov pa niso. Bolniki, ki želijo doma, so se pustili registrirati po

svojih ženah. Računajo, da je bilo včeraj registriranih 16 milijonov mož. V Hollywoodu je bilo posebno zanimanje za re-

gistriranje filmskih zvezdnikov.

BERLIN, 17. okt. Unp. V uradnih krogih izjavljajo, da jih prav nič ne briga včerajšnja konskripcija v USA. Rekrutiranje Američanov je zadeva USA.

Ob odpretju burmanske ceste

RANGOON, Burma, 17. okt. Reuter. Kitajski podtajnik za zunanje zadeve Kueng je prispel v Rangoon v zvezi z odprtjem burmanske ceste. Dejal je, da večino vojnega materiala dobavlja Amerika, vendar tudi Velika Britanija navzlic težavam, ki jih ima, prav izdatno pomaga Čangkajšku. Kitajci prevzemajo največ topov, letala in protiletalske topove. LASHIO, Burma, 17. okt. Unp. Včeraj so kitajski mehaniki prevzeli okoli 2000 ameriških avtomobilov in traktorjev. Ne

pričakuje se pa, da bi v kratkem prišla kakšna nova ladja z vojnimi materiali za Čangkajško iz Amerike. Prav tako zatrjujejo, da vojni material, ki je koncentriran v Burmi, ne uo še pred drugim tednom na pot.

HANOI, 17. okt. CBS. Japonska letala, ki imajo oporišča v Indokini, so že pripravljena, da napadejo preko 1000 km dolgo burmansko cesto. Japonski general Raiširo Sumita je izjavil, da bodo japonska letala s pridom uporabljala indokita-

ska letališča.

WASHINGTON, 17. okt. Reuter. Roosevelt in zunanji minister Hull sta konferirala vsak zase z avstralskim poslanikom v Washingtonu o razvoju dogodkov na Daljnem vzhodu. Poslanik je novinarjem dejal, da je razpravljal z Rooseveltom o vseh vprašanjih, ki zanimajo Avstralijo. Odbil je polasniti, če je bilo govora tudi o izkoriščanju Singapura po pomorskih silah USA.

Brezposelnost v Franciji

ŽENEVA, 17. okt. DNB. Francoski prometni minister je po službenem potovanju v Marseille in Lyon sprejel predstavnike tiska in jim dejal, da je v Marselju 35.000 ljudi brez posla. To število stalno narašča. Vlada je določila 1.6 milijarde frankov za gradnjo cest in 700 milijonov frankov za gradnjo mostov, da tako pomaga brezposelnim do kruha. Program bo izveden v dveh, treh letih. V Marselju bo razširjeno tudi pristanišče, marsejska trgovska zbornica je v ta namen že dala na razpolago 420 milijonov frankov, država je prispevala 200 milijonov frankov. Za javna dela v Lyonu je na razpolago 320 milijonov frankov, kredit bo postopno povečan na 500 milijonov frankov.

STRAŠEN VIHAR V INDIJI

BOMBAY, 17. okt. Reuter. V tork je divjal nad Bombayem največji vihar, kar jih poznajo tukajšnja zgodovina. Vihar je napravil v mestu taka razdelanja, da so nekatere ulice morali zapreti za promet. Več ladij v pristanišču je bilo vrženih na obalo. Število žrtev je veliko.

RENDEL ODPOTOVAL V CARIGRAD

SOFIJA, 17. okt. DNB. Angleški poslanik v Sofiji, Rendel je odpotoval v Carigrad.

LE TRETJINO PREMOGA ZA DANSKO

KJEVENHAVEN, 17. okt. Tass. V danskem radiu je bilo sporočeno, da bo pre- jela Danska od junija letos do julija 1941 komaj tretjino potrebnega uvoza premo- ga.

Mirnejša noč nad Londonom

Včera popoldne in v nocojšnji noči so bile nemške letalske akcije nad Anglijo zaradi megle manj intenzivne — Angleži so napadli razna oporišča, nemški konvoj in Dunkerque

VČERAJSNJE NEMSKO POROČILO
BERLIN, 17. okt. DNB. Nemški glavni stan je izdal včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Angleško letalstvo, ki podnevi ne more napadati vojaških in gospodarskih ciljev v Nemčiji, je preteklo noč nadaljevalo s svojimi napadi na nevojaške objekte, predvsem pa na nemško civilno prebivalstvo. Tudi včeraj so bile v srednji in zahodni Nemčiji zadete stanovanjske hiše, kmečke hiše in bolnišnice. Žrtve so samo med civilnim prebivalstvom. Napadi letalskih sil na važne vojaške cilje v južni in srednji Angliji so bili zaradi tega močno ojačeni, predvsem pa napadi na Lohdon. Močne eskadrilje lahkih bojnih letal so metale bombe težkih kalibrov na angleško prestolnico. Ponoči so se napadi pomnožili s poletom, eskadrilj težkih bombnikov. Veliko število težjih in najtežjih bomb je padlo na številne tovarne, prometne naprave in industrijo za prehrano ter na pristanišča na obeh straneh Temze. Veliki požari so nastali v Viktoriji napravah ob Temzi in umih umih umih, v središču mesta in v pristaniščih Temze in so jih nemški letalci na povratku lahko videli še z one strani obale Rokavskega preliva. Čeprav so angleški lov-

ci večkrat poizkusili izogniti se borbi z nemškimi letalskimi silami, so jih nemška letala večkrat napadla in jim prizadela hude izgube. Podnevi in ponoči so bile bombardirane dalje mnoge industrijske naprave, skladišča tekočih goriv, letališča, železniške in pristaniške naprave, oboroževalna industrija in industrija za preskrbo v južni in srednji Angliji. Nadaljevali smo s polaganjem min v vodah pred angleškimi pristanišči, kakor tudi v angleških obrežnih vodah, ne da bi bile pri tem letalske sile ovirane. Z obale Rokavskega preliva je topništvo prisililo več sovražnikovih ladij, da so spremenile smer svoje plovbe. V včerajšnjih letalskih spopadih je izgubil sovražnik 32 lovskih letal, razen tega pa je protiletalsko topništvo zabilo še nadaljnjih pet. Skupno je torej sovražnik izgubil 37 letal. 7 naših letal se ni vrnilo domov. Neka naša podmornica je potopila 5 sovražnikovih oboroženih trgovskih ladij, med njimi eno cisterensko ladjo s skupno 31.000 tonami. Neka druga podmornica je potopila neko ladjo z 5800 tonami.

DANAŠNJA POROČILA

BERLIN, 17. okt. DNB. Včeraj popoldne so nemški bombniki uspešno napadli

letališče pri Glosterju. En hangar je bil zadet, nastal je požar. Vsa letala so se vrnila.

BERLIN, 17. okt. DNB. Več angleških letal je skušalo ponoči preleteti Holandijo in prodreti v Nemčijo. Napad je bil odbit. Nad holandsko obalo je bilo sestreljeno eno angleško letalo.

DANAŠNJA ANGLEŠKA POROČILA

LONDON, 17. okt. Reuter. Samo nekaj industrijskih zgradb v severozahodni Angliji je bilo zadetih od nemških bomb. Nekaj požarov je bilo kmalu pogasjenih. Bomb so padle tudi ob reki Mersey, ter na neko mesto v Midlandih, vendar je materialna škoda minimalna. Ubitih je bilo tudi zelo malo ljudi. Napadena je bila tudi južnovzhodna Anglija ter Wales, kjer je bilo poškodovanih več hiš.

LONDON, 17. okt. Reuter. Naknadno se je izvedelo, da so bila v teku noči sestreljena še tri nemška letala nad Anglijo. Eno je padlo v Hertfordshireu, drugo v Walesu, tretje pa na plažo v nekem južnem kopališču.

LONDON, 17. okt. Reuter. Uradno sporočajo, da je prejšnji teden bilo sestreljenih 71 nemških letal. Od tega je bilo 46 lovcev, 22 bombnikov ter 3 hidroplani. Angle

ško letalstvo je izgubilo v istem času 52 eltal, od teh je 44 lovcev ter 8 bombnikov. Vendar se je 27 pilotov rešilo.

MEGLA NAD LONDONOM

LONDON, 17. okt. Unp. Nad Londonom so nocoj ležali težki oblaki, ki so zelo otežkovali delo nemškim bombnikom. Oblaki so bili zelo nizko nad vso Anglijo. Neko nemško letalo je vrglo bombo na zaklonišče v Liverpoolu. Do polnoči je bilo bombardirano le majhno število londonskih distriktov. Tudi v teku včerajšnjega dneva je bilo le malo poletov nad Anglijo in sem pa tja se je oglašal barazni ogenj. Dva nemška bombnika sta bila sestreljena. V južno-vzhodni Angliji je padla bomba blizu neke umobolnice ter razbila okna.

ANGLEŠKE VOJNE OPERACIJE

LONDON, 17. oktobra. Reuter. Letalsko ministrstvo javlja, da so angleški bombniki napadli nemška pomorska oporišča v Nemčiji ter eno oporišče v zasedenem ozemlju. V srednji Nemčiji so bile napadene petrolejske rafinerije.

LONDON, 17. oktobra. Reuter. Admiraliteta javlja: Uničen je bil nemški transport treh tovornih ladij in dveh spremlja-jočih parnikov. Eden izmed parnikov je imel 7000 ton, drugi so bili manjši. Ena ladja je eksplodirala, preden se je potopila. Izven teh ladij je bil zadet od treh torpedov še neki drug 7000 tonski nemški parnik. Angleške vojne ladje so ob-streljevale tudi Dunkerque.

Angleške priprave v Sredozemlju

Sir Anthony Eden v Egiptu — Angleži privažajo iz Anglije in iz kolonij neprenehoma nove čete in bojni material v Egipt in Palestino, da se pripravijo na eventualno ofenzivo sil osi

LONDON, 17. okt. Unp. Državni pod-tajnik za vojne zadeve, sir Anthony Eden, je prispel z letalom v Egipt, kjer bo imel konference s poveljnikom britan-skih čet sirom Archibaldom Wavellom. Eden si bo tudi ogledal življenje britan-skih in zaveznih čet v Egiptu.

KAHIRA, 17. okt. Reuter. Anthony Eden ne izgublja svojega časa v Egiptu. Bil je že v avlenci pri kralju Faruku, nato pa nadaljuje konference z Wavel-lom.

CARIGRAD, 17. oktobra. ZPV. Po po-ročilih iz Kahirae se pripravljajo Angleži v Egiptu, pa tudi v Palestini, z vso na-glico na eventualne velike ofenzivne šunke s strani armad osi. Povsod se opaža mrzlično premikanje čet. V Egipt je priletel z letalom tudi angleški vojni minister sir Anthony Eden, ki se je takoj sešel s poveljnikom angleške vojske ge-

neralom Wavellom. Prav tako se opaža neprestando privažanje novih čet po Sre-dozemskem morju in čez Indijski ocean in Rdeče morje.

TOKIO, 17. okt. DNB. Kapitan japon-ske ladje »Okišu Mare« je izjavil po pri-hodu v Kobe, da je bila njegova ladja ob priliki prihoda v Bombay prisiljena oštati daleč izven pristanišča. Pristanišče je bilo zašuto z vojnimi materialom in četa-mi, ker so angleške ladje vkrčavale vo-jne potrebščine in indijske čete za prevoz v Afriko. V Karašiju niso pustili Angleži na obalo niti enega japonskega mornarja.

ALGECIRAS, 17. okt. DNB. V gibraltarski luki sta zasidrana dva velika an-gleška prevoznika s četami. Čete so sestavljene iz motoriziranih kolon z oklepniimi in tovornimi avtomobili. Ni znano ali bodo te čete ostale v Gibraltarju ali bodo poslane dalje.

MADRID, 17. okt. DNB. V Gibraltar sta dospela v torek dva angleška trans-porta ladij z blizu 15.000 tonami blaga na krovu. Na krovih je bilo opaziti večje število tankov in tovornih avtomobilov. Ladje so vzele v luki vodo in premog ter posamič v poznih nočnih urah zapustile Gibraltar ter zaplule v Sredozemsko mor-je. V torek je dospela v Gibraltar tudi velika angleška oklepna »Renown« v spremstvu treh modernih rušilcev. Zunaj pristanišča je postalo zelo živahno, voj-ne ladje so razpostavljene po morju daleč vsaksebi, da bi ne bile cilj eventualnega zračnega napada. Ob 1.30 v noči na sre-do se je pojavilo neko tuje letalo, proti-letalski topovi so takoj stopili v akcijo. V Gibraltar je dospelo tudi več vodnih letal, ki bodo spremljala Transporte in vojne ladje na njih daljni plovbi.

do popravljene meje sedanje Francije ter bo francoska država potisnjena v njene prave meje, ne bo nihče prišel in terjati milosti iz naših rok«.

Španski interesi za Južno Ameriko

MADRID, 17. okt. DNB. Španski tisk se razburja zaradi iniciative Roosevelta v latinskih državah Južno Amerike, so zelo blizu Španiji. Tisk pozdravlja one države Južne Amerike, ki spremljajo z opreznostjo akcijo USA.

GLADOVNA STAVKA IRCEV

AMSTERDAM, 17. okt. DNB. V Belfastu je sedem obsojenecv stopilo v gladovni štrajk. Jetniki trde, da ne pripadajo ilegalnim organizacijam ter da so jih po krivici zaprli.

RESENI MORNARJI

NEW YORK, 17. okt. DNB. Cisterenska ladja »Panama« je rešila 16 članov posadke belgijskega parnika »Kabalo«, ki se je potopil južnozahodno od Azorskih otokov.

MENTONČANI SE VRAČAJO

MILAN, 17. okt. DNB. Prebivalstvo Mentona, ki je zapustilo mesto ob prihodu Italijanov, se je spet vrnilo na domove. Fašistične oblasti sodelujejo s prebivalci pri obnavljanju poškodovanih javnih naprav in poslopij.

NESREČA ŠPANSKEGA LETALA

MADRID, 17. okt. DNB. Neko špansko vojno letalo se je zrušilo na letišče Villa Nador. Pilot se je ubil.

Dva milijona Angležev brez strehe

AMSTERDAM, 17. okt. DNB. Ellen Wilkinson, druga tajnica v ministrstvu za državno obrambo je izjavila, da je bli-zu dva milijona Angležev brez strehe. Njih hiše so bile po zračnih napadih ali popolnoma razdejane, ali pa tako poško-dovane, da ni mogoče več v njih bivat.

PRED SPREMEMBO V BOLGARSKI VLADI

RIM, 17. okt. CBS. Fašistični krogi pričakujejo izpremembe v bolgarski vlad-i, ki naj bi se še bolj postavila na stran osi.

NOV ITALIJANSKI POSLANIK V ARGENTINI

BUENOS AIRES, 17. okt. Stefani. Novi italijanski poslanik v Argentini, Borsale-ri, je došel z letalom iz Santiaga de Chile.

KOMISIJA ZA ZAŠČITO NEVTRALNOSTI

RIO DE JANEIRO, 17. okt. DNB. V začetku novembra bo zasedala v Rio de Janeiru interameriška komisija za zaščito nevtralnosti.

HITROST AMERIŠKIH LADIJ

FILADELFIJA, 17. okt. Reuter. Po-močni minister mornarice je izjavil, da bo s postavitvijo novih turbin na vojne ladje USA pridobila ameriška vojna mör-narica toliko na hitrosti, da bo daleč pre-segla doslej najhitrejšje vojne ladje sveta.

POGREB TOMA MIXA

GLENDAL, Kalifornija, 17. okt. CBS. Okoli 300 prijateljev 60 letnega filmskega igralca Toma Mixa, ki se je ubil pri av-tomobilski nesreči v Arizoni, so majhno cerkvico, v kateri je bil pogreb, zasuli s cvetjem.

RAZVELJAVLJENJE KONFINACIJSKIH ODLOKOV

CELJE, 17. oktobra. Včeraj so bile pred lukajšnjim Upravnim sodiščem razprave v zvezi z odloki o prisilnem bivanju. Sodišče je ugodilo tožbam v vseh osmih slučajih in sicer Francetu Benedičiču iz Jesenic, županu Venciju Perku iz Koroške Bele, Načetu Kralju iz Koroške Bele, Jožetu Umku, Godcu in Ceču iz Trbovelj, Rudolfu Čačino-viču iz Rakičana in prof. Mirku Koširju iz Ljubljane ter razveljavilo to-zadevne odločbe banske uprave kot nezakonite. Tožitelje je zastopal dr. Ivo Stempihar iz Jesenic.

Mariborska napoved. Malo oblačno in stanovito vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura 13,7, danes najnižja 3,4, opoldne 12,0 C.

Borza. Curih, 17. oktobra. Devi-ze: Pariz 9,92%, London 17,07%, New York 4,31%, Milan 21,80, Madrid 40, Ber-lin 172,62, Stockholm 103, Buenos Aires 101,25.

Z bojišč na Sredozemlju in v Afriki

LONDON, 17. oktobra. CBS. Admi-raliteta javlja, da je bila križarka »Liver-pool« poškodovana v teku napada so-vražnega letala, ki je nosilo s seboj tor-pe-do. Križarka je bila poškodovana na vojni v svoje operacijsko oporišče v Sre-dozemlju. Križarka ima 9100 ton in je sedaj v pristanišču na varnem. Žrtev ni bilo veliko. Tega poročila admiraliteta ni hotela prej izdati, dokler se ni izve-delo, da je srečno dospela v pristanišče.

LONDON, 17. oktobra. Reuter. Pri na-padih na Diredauo je bil zadet kolodvor in več drugih zgradb. Pri patrolnem po-

letu vzdolž Rdečega morja je neki an-gleški lovec težko poškodoval italijanski bombnik.

ALEKSANDRIJA, 17. oktobra. Reuter. Italijanski letala so poskušala tekom no-či zman napasti angleško sredozemsko mornarico, ki se je pravkar vrnila z osem-dnevnega križarenja po morju. Močno protiletalsko topništvo je prisililo Italija-ne, da so se umaknili. Nekaj po polnoči je bil v Aleksandriji dan znak za alarm. Trajal je nekaj nad eno uro. To je bil prvi alarm po 23 dneh.

Ogromni angleški vojni izdatki

LONDON, 17. okt. Reuter. V zvezi z novim kreditom milijarde funtov šterlin-gov, je imel finančni minister sir Kings-ley Wood v parlamentu govor, v kate-rem je med drugim dejal: Velika Bri-tanija porabi sedaj 9 milijonov funtov šterlingov na dan za vojne namene. V zadnjem času so se povečali vojni izdatki za pol milijona funtov šterlingov na dan. V zadnjih štirih tednih so znašali skupni vojni izdatki 64 milijonov funtov šterlin-gov. Izdatki za vojsko znašajo 7 in pol

milijona na dan, ostalo pa stane poldrug milijon funtov šterlingov. To dokazuje, kako naglo se dviga naša bojna moč. Je pa gotovo, da bo v kratkem tudi ta vsota postala premajhna in jo bo treba po-večati. Sedaj dovoljena milijarda bo po-rabljena šele v začetku prihodnjega leta.

LONDON, 17. okt. Reuter. Po več kot enourni debati je parlament sprejel so-glasno eno milijardo funtov šterlingov kredita za nadaljnje potrebe vojske.

Knjiga o preganjanju Italijanov

RIM, 17. okt. Sefani. Ministrstvo narod-ne kulture je izdalo knjigo o preganjanjih Italijanov v taboriščih Francije. V knjigi je vrsta fotografija, ki priča o terorju obla-ster nad interniranci. Predgovor, ki ga je

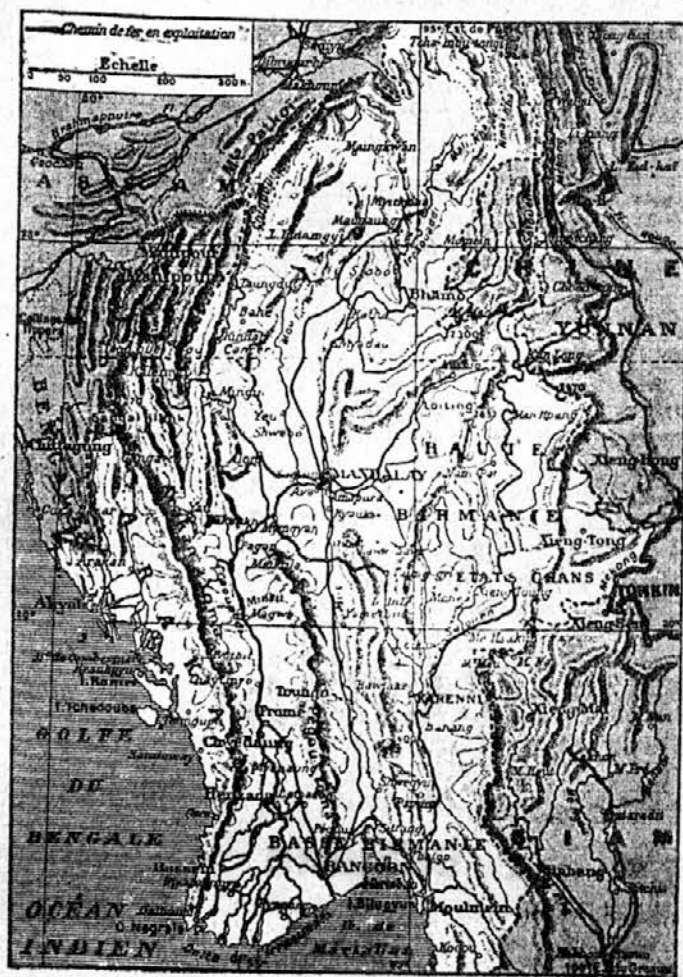
napisal minister za narodno kulturo, pravi med drugim, da »Italija ne hrepeni po maščevanju. Zahtevamo le, da v tistih dneh, ko se bo priključila Italiji njeno prebivalstvo izven sedanjih mej in ko bo

Angleži so odprli dovozno cesto iz Burme

Kritičen položaj na jugu Azije — Ameriške vesti o Čankajškovi vojni napovedi Indokini
Dovoz angleških čet v Burmo — Velike kitajske priprave za obrambo ceste

WASHINGTON, 17. oktobra. »Associated Press« javlja iz Rangoona v Burmi, da je Velika Britanija ob 15. uri srednjeevropskega časa ali o polnoči po burmanskem času odprla cesto preko Burme na Kitajsko. Cesta, ki vodi na dolžini 200 km po britskem področju, ima dva mostova, dolga 70 oziroma 90 m. Istočasno javljajo, da je maršal Čankajšek napovedal vojno francoski Indokini, ker je dopustila vkorakanje japonskih čet. Francoski poslanik na Kitajskem je naglo odpotoval v Čungking, da bi interveniral zaradi nameravanega vkorakanja kitajskih čet v Indokino. Cesto bodo branile kitajske zračne sile. Kitajski tisk piše, da bo razpostavil Čankajšek na vseh važnejših točkah ob njej protiletalske baterije, več sto letal bo na razpolago za obrambo transportov. Angleži so spravili v severne pokrajine Burme močne kontingente svojih čet iz Bengalije in Indije. V primeru, da bi hoteli japonski letalci bombardirati mostove na burmanskih tleh, utegne priti do novega spopada na jugu Azije ter kombiniranega vkorakanja Angležev in Kitajcev v Indokino.

Z današnjim dnem je prenehal veljati angleško-japonski sporazum, po katerem je vlada Velike Britanije zaprla dovozno cesto skozi Burmo za Čankajškovo vojsko. — Poslej se bodo vlekle spet dolge kolone vojnega materiala iz pristanišča Rangoona na jugu tja k Mandaleiji in Lašju ter dalje po strmo spejlani, moderni cesti preko gor v porečje Jangtsekianga. — Čankajškova vojska bo dobila znova prepotrebna sredstva za prepotrebna sredstva za ponce, ki so jih s svojimi akcijami na južnih obalah Kitajske popolnoma odrezali od morja. Dejanje samo na sebi se ne vidi tako važno, kakor je. Ne smemo namreč pozabiti, da je Japonska, že preko glave zadolžena z dolgotrajno vojno proti trdovratnim Kitajcem, stavi la na kocko svojo poslednjo karto, odrezati Čankajška od morja. Prav zaradi tega se je polastila otoka Hainana, zasedla vso južno obalo Kitajske in v zadnjem času udrla v Francosko Indokino. Spretno izkoriščajo položaj v Evropi je prisilila Angleže, da so pristali na zaporo edino še preostale zveze Čungkinga z morjem preko Burme.

Zdaj je postal položaj čez noč drugačen.

Prebivalstvo Velike Nemčije tvori le 4,5% vseh ljudi na zemlji, nje prostor pa 0,5% vsega sveta. Med državami sveta je pa Nemčija po prebivalstvu na sedmem, po površini šele na 25. mestu. Glede gostote prebivalstva je Nemčija, ki nima kolonij, s 132 prebivalci na 1 km² za Japonsko najbolj obljudena država sveta. Holandska z imepijem in kolonijami ima gostoto prebivalstva 37, Španija 31, Anglija, USA in Italija 15, Belgija 10, Francija in Sovjetska Rusija pa 9 ljudi na 1 km².

Bogate zaloge čina so odkrili v okolici Koseirva ob Rdečem morju v Egiptu. Računajo z letno produkcijo 15.000 ton. Angleška vojna industrija, ki je iskala to prepotrebno rudo, je dobila novo možnost razmah.

Tudi v Panamskem kanalu se poznajo vojne prilike. Lani je šlo skozi ta prekop ladij za 24,1 milijona ton, predlanskim še 27,2 milijona ton.

POMANJKANJE KORISTNIH SOCIALNIH PREOSNOV

Do danes noben del naše jugoslovanske sredine ni bil sposoben izobličiti iz sebe reformističnega gibanja, ki bi eliminiralo razne narodne kolovodje v menjalnem koraku phekkega, brezprogramskega taktiziranja ter uvedlo kake strukturalne preosnove, dovolj premisljene, da bi mogle koristiti v socialnem gospodarskem oziru širokim slojem. (Dr. ing. Crtomir Nagode v 8.—9. številu »Misli in dela«.)

MARŠAL ČANKAJŠEK

Zadnja Indija, ki jo tvorijo na polotoku angleška Burma z Malako, svobodni, pa z Jap-

Nemci o odnošajih do Jugoslavije

V zvezi z raznimi vestmi, ki krožijo glede odnošajev Nemčije do Jugoslavije naglašajo »Völkischer Beobachter«, da so vse te vesti brez temelja. Odnosaji med obema državama so normalni, ni nobenih znakov, po katerih bi se dalo skle-

pati, da je na eni ali drugi strani došlo do izprememb. Nemčija in Sovjetska Rusija zastopata isto stališče kakor lani ob sporazumu in je tudi danes tak sporazum še vedno v veljavi. V odnošajih med njima se ni nič izpremenilo.

Po preizkušeni poti sporazuma

V Beograd je prispel dr. Maček ter imel več važnih konferenc s Cvetkovičem. V prestolnici je tudi senator Vilder, ki je konferiral z ministrom dr. Budisavljevičem in drugimi odličniki. »Hrvatski Dnevnik« piše v zvezi z razvojem notranjih prilik, da »se vse delo v vladi razvija sporazumno. Naše politično življenje ima določeno smer in se bo tudi dalje razvijalo tako. Razboritost in hladnokrvnost odločujočih činiteljev je dokaz, da vodijo računa o interesih državne skupnosti, med katere spada tudi zado-

voljstvo hrvatskega naroda. Vloga Hrvatov v razvoju političnega položaja je jasna in hrvatski narod ve, da mu vprav sedanjih časi nalagajo edinstvo in največjo disciplino.«

Najnovejši tip lovskih letal »Air Cobra« pošiljajo USA Veliki Britaniji. Motor razvija hitrost 640 km na uro, v letalu so štiri strojnice in en top.

Nove zlate rudnike ob ustju Lene in pri Kropotkinu so odkrili Rusi. Dvanajst rudnikov bo črpanih po najmodernejšem načinu za pridobivanje zlata.

Pomanjkanje plemenitosti in iskrenega patriotizma

Nadaljnja porazna odkritja Andréa Mauroisa o vzrokih francoskega poraza

Nasprotstvo med Reynaudom in generalom Gamelinom je postajalo vedno večje. »General, ki se drži defenzive, izgublja vse zmage,« je dejal Reynaud, ki je bil tudi tvorec iniciative, naj zavezniki nemudoma položijo mine na Norveškem ter prisilijo Belgijce, da se jasno postavijo na stran Francije in Anglije.

General Gamelin je bil nasproten temu. »Čemu bi tudi gnali 25 belgijskih divizij v sovražni tabor,« je dejal. Angleški uspeh pri Narviku je bil trijumf za Reynaudovo politiko in v parlamentu je prejel soglasno zaupnico. Ko sem pa malo kasneje povprašal nekega senatorja, kako da se je položaj tako naglo izpremenil, mi je s satanskim nasmehom dejal: »Vi ne poznate parlamentarnih zakulisnih iger. So sovražniki Reynauda, ki so se zelo prizadevali, da bi bilo glasovanje soglasno. Kajti, soglasje parlamenta pomeni neosebno, nacionalno, patriotsko gesto, dočim bi velika večina za Reynauda pomenila zanj osebno zmago...«

Naslednjega dne mi je Reynaud odkril mizerijo vojne opreme. Tanki so eksistirali samo na papirju, topovi in strojnice so ležale v neredu še med staro šaro po skladiščih. Nemci so imeli 200 ali še več divizij, mi ko-

maš sto. Daladier je s svojo neaktivnostjo zavlekel vse potrebne reforme. Verjem pač, da on želi zmago Francije, predvsem po, da bi bil jaz porazen...«

Ta strahovita Reynaudova sodba je izprizila ves globoki prepad, ki je zija med obema državnikoma Francije.

Odgovornost za polom norveške ekspedicije je skušal Reynaud vreči na druge. V sporu med njim in Daladierjem je moral posredovati sam Lebrun. Velika ofenziva Nemcev, ki je sledila 10. maja skozi Belgijo, predor pri Sedan je sprožil v Parizu verlik poplah. Mešanici so se deloma oddahnili, ko se je val fronte zasukal k morju. Reynaud je prvi izmed ministrov prišel k sebi ter se odločil za korak, ki ga je že dolgo čakal. Odstavil je Daladiro iz vojnega ministrstva in ga sam prevzel. Generala Gamelina je obtožil krivde za poraz, zato mora iti. Za njegovo mesto so bili trije kandidati: general Nogues, borec iz Afrike, inteligentni Hitzinger in odlični vojskovodja general Giraud. Slednjega so Nemci kmalu nato zajeli, za to se je Reynaud odločil za Weyganda. Da bi se na vladi še bolj okrepil, je vzel vanjo tudi maršala Petaina. Izmed šestih maršalov junaške Francije je bil razen Franchet d'Espereya živ še

Vsakodnevna nega zob
mora postati za vsakega
človeka ravno tako samo ob
sebi umevna potreba kakor
redno umivanje rok.

Chlorodont
zobna pasta

65krat preko Atlantika so letela letala italijanskih družb »Latic« in »Ala Littoria«. Prva je v 1.300.000 km prepeljala 18.000 kg poštinih in 23.000 kg drugih pošilk. Vodna letala »Ala Littoria« so preletela 12 milijonov km in prepeljala čez Ocean doslej 200.000 potnikov, 2.056.000 kg poštinih pošilk.

Tudi na severu so racionalizirali prehrano. Švedska je bila velik izvoznik svinjskega mesa, slanine in drugih izdelkov. Zdaj so porabo svinjskega mesa skrčili in odpade na osebo le 600 gramov mesa za tri tedne. Dobave restavracijam so skrčene za 50 odstotkov. Na Finskem se je izvoz mleka in mlečnih izdelkov zelo zmanjšal. V Helsinkih znaša dnevni delež mleka na osebo le še dva decilitra.

Rezerve čaja v severni Indiji so letos za 25 milijonov funtov večje od onih v lanskem letu. Tudi s Cejlona bo prišlo v Veliko Britanijo letos 10 milijonov ton čaja več kakor lani.

V prvi svetovni vojni je imela Nemčija 12,7 milijona ranjencev. Četrta milijona osebja Rdečega križa je tedaj pripomoglo, da je 96% ranjencev spet postalo sposobnih za fronto. Pri tem je padlo 1784 nemških zdravnikov, 18.183 sanitetnih podčastnikov in moč, 620 bolniških strežnikov in 234 strežnic.

Letalo, v katerem pilot leži

Zanimiv izum nekega beogradskega konstruktorja

Beogradski konstruktor letal Dragoljub Bešlin je zgradil nov tip letala, ki je prirejen tako, da letalec v njem ne sedi, ampak leži. Izum se je Bešlinu posrečil že leta 1938, toda šele sedaj je neka tvornica po načrtu izdelala prvo letalo. Znan pilot Miloš Aleksić je z njim že izvedel nekaj poskusnih poletov, ki so se prav dobro obnesli.

Strokovnjaki pravijo, da je največja prednost novega letala v tem, ker se bo zlasti zmanjšalo število letalskih nesreč. Tip tega letala je primeren za vojna lovška letala, ki morajo biti silno okretna in tvegati včasih najbolj vrtoglave polete. Doslej se je često zgodilo, da se je pilotu zaradi bliskovitih menjav hitrosti in položaja razlila v možgane kri. Pilotu pa, ki leži v letalu, se kaj takega ne more zgoditi. Nova letala bo tudi mogoče izdelovati s še povolnejšo aerodinamično linijo, s čimer se bo povečala hitrost za najmanj 15%. Pilot Aleksić je po poizkusnih poletih izjavil, da je novo letalo izredno sposobno ter ga vodi pilot v ležečem stanju s pravo lahkoto. Lega na trebuhu je prav udobna ter niti malo ne utruja. Teža telesa je osredotočena po posebnem mehanizmu na ramena in lopatice. Skok s padalom omogoča posebna konstrukcija. Poskusi so pokazali, da je skok iz ležečega položaja lažji in pripravnější, kot iz sedečega.

Peta. Ta naj bi s svojim ugledom okrepil vlado. Toda, Reynaud se je zmotil: Peta. je sam poskrbel za naslednika in sodnika...

Nesrečni spor med Reynaudom in Daladierjem se je končal 6. junija, ko je slednji izstopil kot zunanji minister iz vlade. General Gamelin se je umaknil v neko mirno hišo na vrtu ob Fochevi aveniji v Parizu. Tu je vsak dan kot preprost civilist tipkal spomine ter imel edino skrb, ali se bo Weygandu posrečilo, ustaviti sovražnika in rešiti domovino...

Tudi 1. 1914 je imela Francija, dva sprta državnika na odločilnih mestih: Clemenceau in Poincare. Poincare je Clemenceaua sovražil, toda je lojalno sodeloval z njim. Mnogo več plemenitosti in iskrenega patriotizma je bilo v srcih tedanjih mož. Peta. se je tedaj disciplinirano podredil ukazom Focha, bil so možje na svojem mestu. Zdaj je pa bila Francija politično tako razkosana in zasovražena, da je padla politična morala globoko pod znosno mero, osebno sovražstvo ni imelo mej. Vse to je v zvezi z vojaško nepripravljenostjo moralo privedi do zloma. Prepri ministrov in pomanjkanje avtoritativnega vojskovodje je vzelo vojski iz rok poslednje šance.

Novice

Obvezno zavarovanje proti uimam

Ze dolgo časa je na dnevnem redu zavarovanje proti toči. Toda tako zavarovanje je preveč enostransko. Ako pogledamo zadnja desetletja nazaj, vidimo, da toča popolnoma uniči kvečjemu vsakih deset ali 15 let. Druge neizgode so v marsikaterih krajih še nevarnejše. Leta 1928-29. je zima prizadela ne samo posamezne kraje, ampak vso državo. — Zadnja zima 1939-40 je bila po preteku desetih let še hujša. V Halozah je pozebla ena tretjina vinogradov in veliko tako, da trta letos niti ne poganja, nego je popolnoma suha. Pozebel je tudi stari les tako, da je mrtev. Kar pa je poglajalo iz starega lesa, pa nima nobenega sadu, nego je samo v toliko pomoč vinogradniku, da si ohrani nekaj trte. Posamezni vinogradi, ki so v nižjih legah ali je pa vihar odpihal ves sneg s trte, so popolnoma pozebli.

Sadna drevesa so v nižjih legah po-

zebla, novi nasadi mladih dreves pa popolnoma. Poznam sadjarja, ki je posadil 150 žlahtnih dreves in vse mu je vzela zima! So kmetovalci, ki imajo svoja polja v bližini večjih rek in potokov. — Lani meseca maja se je voda radi neprestanega deževja razlila po tem ozemlju. Uničila je ne samo vse posevke in nasade: krompir, koruzo, fižol itd., nego je odnesla plodno že gnojno zemljo. Letos so se poplave nadaljevale.

Leta 1936. je nastopila tako huda peronospora, da večina vinogradnikov ni pridelala kljub škropljenju ničesar. Bila je takozvana peronospora pečljev. Poznam vinogradnika, ki je štirikrat škropil, pa je dobil na sedmih oralih 300 litrov vinskega mošta. — In to je zaseglo vse vinograde ljubomskih ter drugih slovenskih vinogradnih okolišev.

So pa še druge neizgode, kot prevelika suša in podobno. Zavarovanec zoper to-

čo bo plačeval visoke premije, njegov trud pa bo uničen od kake druge navedene ali navedene neizgode. Brez dohodka bo moral plačati še zavarovalnino zoper točo. Tako bi imel v tem slučaju dvojno točo.

Umetno bi torej bilo, da bi merodajni sporazum z zastopstvom agrarnih krogov začeli proučevati načrt o zavarovanju vseh poljedelskih proizvodov. Kot baza za letni donos bi se morala vzeti srednje dobra letina. Na ta način bi dobili, koliko bi moralo zrasti na hektaru in razlika bi se zavarovanemu posestniku morala povrniti v gotovini po vsakokratni tržni ceni.

Edino tako obvezno zavarovanje bi bilo v korist kmečkemu prebivalstvu, ker bi bilo na ta način zaščiteno s svojim zavarovanjem, ki bi ga plačalo pri davkih, zoper vse neizgode.

Iv. Vč.

Rudarji so dosegli zvišanje mezd

Med Trboveljsko premogokopno družbo in delavskimi zastopniki je bil dosežen sporazum, ki v glavnem ustreza zahtevam, ki so jih postavili rudarji in delavci stranskih obratov. Predvsem je družba pristala na zvišanje temeljnih mezd v vseh kategorijah povprečno za 10 do 21 odstotkov in sicer z veljavnostjo že od 1. oktobra, tako da zdaj znašajo v I. kategoriji din 56,25, v II. kategoriji din 50, v III. kategoriji din 46, v IV. kategoriji din 44 in v V. kategoriji din 34 na dan. Istotako so zvišane meze v apnenicah in kamnolomih in sicer v I. kat. na 48, v II. na 46, v III. na 44 in v IV. na 34 din. Tarifa za akordno delo in funkcijske doklade se tudi zviša za 10 odstotkov.

Družba je razen tega ustregla več ali manj tudi drugim željam delavstva, zadržujoče razne dopolnitve kolektivne pogodbe, deputate in druge ugodnosti, tako da so se pogajanja vsekakor končala z zadovoljivim rezultatom.

UVOZ SUROVIN IZ PREKOMORSKIH DRŽAV

Pristojni krogi so resno vzeli v pretres možnost uvoza surovin za našo industrijo iz prekomorskih držav, zlasti iz Južne Amerike. Sedaj proučujejo vprašanje upostave rednih prometnih linij z lukami Južne Amerike.

ZAGREBSKI TRGOVCI PRIJAVILI OKOLI MILIJON KG MOKE

Na poziv oblasti so zagrebški trgovci prijaviili svoje zaloge živil. Iz dobavljenih podatkov je razvidno, da so trgovci prijaviili med drugim tudi nad milijon kg moke, 26.355 kg riža, 603.946 kg surove in 9.914 kg prazene kave, 9.525 kg čaja in 241.070 kg mila.

Z NOŽEM V GLAVI SE Z VLAKOM V BOLNISNICO

Z nožem, ki mu ga je do ročaja zabodel v glavo Dušan Slavič pred neko gostilno v Novski, je pripotoval z vlakom v bolnišnico v Sisku 38 letni Dragotin Čučič. Zdravniki se čudijo, da je ostal do prihoda v bolnišnico živ. Kljub uspehi operaciji, pri kateri so mu komaj izdrti nož, je Čučičovo stanje brezupno.

Jesen prihaja — ženili se bomo

SEGE IN TEŽAVE MLADOPOROČENCEV V PREKMURJU

Jesen prihaja. V dolinem Prekmurju je to po stari navadi čas ženitve. Predolgo in široko bi bilo opisati navade in vraže prejšnjih časov. Ko je ajda bila pokošena in so se pokazali prvi ajdovi snopi, si se moral oženiti. Ohranila se je navada, da hodi nevesta prvi teden po oklicu od hiše do hiše prosjačič rž, pšenico in koruzo. Tudi to navado so že nekateri začeli opuščati. Opuščajo tudi tridnevno »gostivanje« (gostijo). Kajti pri tem je mnogo gospodarjev zabredlo v dolgove. Mlajši ljudje na te vraže in navade nič več ne dajo. Sedaj traja gostija ponavadi le en dan in noč. Tudi k poroki so že mnogi šli popoldne in ne več predpoldne. V zimskem času je bila predpoldanska poroka zelo nevarna, posebno za nevesto, ki je navadno belo ter pre malo oblečena. Pri vsem tem sta morala biti poročenca tešča vse dopoldne. Sedaj pa se že naše neveste toplo oblečejo in k poroki gredo popoldne. Obhajilo pa opravi novoporočenca lahko pri rani maši. Imamo zabeleženih iz prejšnjih časov mnogo slučajev, da se je nevesta ravno na poročni dan prehladila in je potem nosila posledice celo življenje, ki je večkrat bilo zelo kratko. Da so pri nas ljudje končno le enkrat začeli opuščati te stare navade, ki so jim dostikrat samo v škodo se imamo zahvaliti naši domači inteligenci, ki je z njimi prelomila. Žalibog so pa tisti, ki so se oprijeli prvi tega dela, bili preganjani in obrekovani. Poroke naj bodo popoldne, ker sit človek le dru-

gače izgleda. Klepetulje nevesto opravljajo ko gre od poroke, češ da je bleda in ni lepa. Kako pa naj bo lepa, ko je v zimskem času stala slabo oblečena in lačna po cele ure v cerkvi.

Mnogo naših ljudi pa se je poročilo v Franciji in Nemčiji. Z obupom čakajo dneva, ko se bodo morali vrniti domov. Voja jim je prekrizala lepe nade. Hoteli so si toliko zaslužiti, da bi si postavili skromen dom. Sedaj je to vse splahnelo.

Beograd bodoče središče Balkana

Beogradska občina je pozvala združenje industrijalcev, da izdela načrt za industrijska področja bodočega Beograda. Po zamisli industrijcev bodo večinoma tam, ko so že danes, samo dograditi bo treba prometne zveze, vodovod in pod. Največ važnosti pa polagajo na veliko pristanišče. Novo, ki ga gradijo sedaj pod Kalimegdanom, ima samo začasen značaj. Pristanišče na Donavi bi bilo namenjeno mednarodnemu prometu, savsko pa notranjemu. Pristanišča bi morala dobiti najboljšo železniško zvezo, tako da bi lahko tovore prenašali naravnost iz ladij v vagone. Industrijci poudarjajo, da ima Beograd veliko bodočnost posebno sedaj, ko je Donava zvezana s prekopom

o Soboškem pomočnikom bo v soboto zvečer predaval pri Vučaku (hotel Krona) dr. Reisman iz Maribora o delovnem pravu.

Vrniti pa se bodo morali. Odšel je eden, vrnila pa se bosta dva. Tudi doma je mnogim nemogoče stopiti v zakon. Čakali so boljše čase in dočakali slabše. Draginja narašča z dneva v dan in sedaj se bo uresničilo mnenje onih, ki pravijo, da se revežem ni treba ženiti. Vse hvale vredno pa je tudi to, da naši ljudje več ne sklepajo zakonov lahkomišelnosti in prezgodaj. Nastopiti bo pa treba proti špekulantom in izkoriščevalcem stiske naših ljudi, drugače bo spet moral dvajsetletni fant za kos kruha drugemu krave pasti. —ac.

Z Odro in po njej s Severnim morjem. Beograd ima po njihovem mnenju vse pogoje, da postane največje trgovsko središče Balkana.

Zagreb v hrvaškem gospodarstvu

Gospodarska pozicija Zagreba kot hrvaške metropole stalno narašča in je danes nedvomno prevladujoča. To dokazuje tudi številke, ki jih je objavil »Hrvaški dnevnik«. Od 1. 1910. do 1938. se je povečalo število industrijskih, obrtnih, prometnih in trgovskih podjetij od 3.510 na 11.956. Samo v industriji se je dvignilo število podjetij od 42 na 252! Na Zagreb je odpadlo na področje zagrebških gospodarskih zbornic 65% vseh podjetij in sicer industrijskih 70%, trgovskih, kreditnih in prometnih pa čez 67%. Dočim se je dvignil od zadnjega štetja delež

Zagreba na celokupnem prebivalstvu bivše savske in primorske banovine od 3,75% na 6,06%, je porasel delež Zagreba v prebivalstvu, ki je zaposleno v pridobitnih panogah od 14% na več kot 23%. Danes je zaposlenih v pridobitnih panogah čez polovico vsega prebivalstva. Nad 80% vsega poslovanja zasebnih in samoupravnih denarnih zavodov odpada na zavode s sedežem v Zagrebu. Gospodarski pomen hrvaške metropole dvigajo tudi sedeži raznih gospodarskih ustanov: borza, Zagrebški Zbor, Hrvatski Radiša, Gospodarska sloga in podobne.

RUBY M. AYRES:

DRUGI MEDENI TEDEN

ROMAN

11

— No, saj ne morem reči, da bi mi bilo žal, — je rekel čez hip. — To je najpametneje, kar ti je moglo šiniti v glavo, dragi moj fant!

Polagoma je Jimmy odtrgal pogled s stropa ter nehote obrnil oči na omarico, kjer je še pred kratkim bila slika Cynthije.

— Misliš? — je nevljudno vprašal. — Da, ti je niti imel nikoli rad.

— Ze... toda ne kot tvojo ženo... Verjemi mi, da mnogo bolj sodi k Henso-nu Mortlaku, kar sem si vedno mislil. Ta jo bo krotil na uzdi, ti pa bi kaj takega ne zmoget.

Jimmy, ki se je z lakti opiral na rob omare, se je naglo obrnil.

— Mortlake? Kaj ima vendar on opravljati pri tej zadevi? — je ogorčeno vprašal Jimmy. — Za vraga, čemu ga le vlačiš v to stvar? Z Mortlakom nima vsa reč nič skupnega, ko ona... da ona...

Sangster ga je pazljivo pogledal.

— Čul sem nekaj... Zakaj mi ne poveš vsega? — je vprašal.

Jimmy se je obrnil k oknu. Presunljivo ga Sangsterjevega pogleda ni mogel vzdržati.

— Ona je vendar omožena, — je dejal

z boleznim glasom. — Sicer sem vedel, da je omožena. Tega vendar ni skrivala. On jo je že pred leti zapustil... pretekli teden pa se je vrnil. Ona je domnevala, da je mrtev.

Sangster se je zamislil ter nepremično zrl v kamin, kjer je prasketal ogenj. Pričel je tiho požvižgavati.

— Prenehaj! — mu je Jimmy nejevoljno dejal.

Sangster je skočil iz naslonjača. Dejal je suho: — In oni. Ali si ga sploh videl?

— Ne, nisem ga videl. Če pa bi ga že kje srečal, bi mu polomil vse kosti, temu ničvrednežu, — je dejal Jimmy in pristopil k Sangsterju.

— Glej, glej, naš golob je lahko vesel, da je ostal na strehi. Prijatelj, nikar si tega ne ženi k srcu.

Jimmy je spet stopil k oknu. Tiho je stal, obrnjen s hrbtom proti Sangsterju.

— Če bi te kdo kaj vprašal, boji, prosim, tako dober, pa mu povej resnico, — je poprosil Sangsterja.

— Ne morem prenesti, da bi si kdo mislil, da je ta nesramnež Mortlake...

In se je prekinil.

— Povedal jim bom resnico, — je mir-

no rekel Sangster.

— Kaj boš počel zvečer, Jimmy? Danes sem prost...

Jimmy se je obrnil.

— Neke svoje znanice sem povabil v gledališče. Stari prijatelj, saj veš. Pred nekaj večeri sem se z njimi slučajno srečal. Ali sem ti že kdaj kaj pripovedoval o Wyattovih?

— Seveda! Pripovedoval si mi že o njih. To so oni iz Upton House. Pa še kolikokrat si mi že o njih pravil, in sicer koj sprva, ko sva se bila komaj spoznala. Koliko let je že tega, Jimmy?

— Sam Bog ve, — je dejal Jimmy nekako potrto. — No, saj veš, za danes zvečer sem dobil vstopnico za ložo. Kristina je vsa nora na gledališče. Ali se znabiš še spominjaš Kristine?

— Da; imena se še spominjam. Ali ni bila to tvoja prva ljubezen?

— Da, ko smo še bili otroci!

— Tako je torej s to zadevo. Kar povabi me!

— Le pojdi z nami, prijatelj!

Jimmy je bil nekoliko potolažen. — Gospa Wyattova ti bo gotovo všeč, saj je ena izmed najbolj ljubeznivih žen na vsem svetu...

— Pa Kristina?

— Tudi ona je prikupna, le mlada je še, hudo mlada, — je dejal Jimmy Chal-loner s posebnim poudarkom, kot bi hotel prijatelju naglasiti, da je najmanj za dvanajst let starejši od Kristine.

5

Sangster proži roko v pomoč

— Tako ste torej z Jimmyjem preživeli

svojo mladost, — je rekel Artur Sangster.

Pravkar je po prvem dejanju padel zastor. In jarka luč je zajela gledališče. — Sangster je mogel šele sedaj videti Kristino v obraz. Všeč mu je bila, toda rahlo ga je zaskrbelo zakaj neki je tako otožna in zamišljena.

Z ljubeznivim nasmehom se je obrnil k njej. — Da, Jimmy je rekel, da je še otrok, toda pozabil je pristaviti, da je naravnost sladak otrok, — si je mislil Sangster, ko je opazoval Kristinin profil in ustnice.

Šele njegov glas jo je zbudil iz zasanjanosti. Tiho je vzdihnila ter se naslonila nazaj.

— Da, ko sva še bila otroka, sva se skupno igrala.

— Toda dolgo je že tega, kaj? — je na pol v šali pristavil Sangster.

Važno mu je pritrnila.

— Zdi se mi, da so pretekli že celi vekovi od takrat, — je rekla. Mimo njega se je ozrla proti Jimmyju, ki je živahno razgovarjala z materjo. — Ko bi sedel poleg mene, — je zahrepenela. Sangster je že ljubeznivo, toda... In Kristina je jedva zadržala vzdih, ki se je dvignil iz srca.

— Jimmy mi je zelo mnogo pripovedoval o vas, — je znova pričel Sangster. — Zdi se mi kot bi vas poznal že leta in leta.

— O nas vam je pripovedoval, — se je vzradostila. Z žarečimi očmi je pogledala Jimmyja, nato pa spet Sangsterja. — In kaj vam je pravil? — je še drhteč pristavila.

Celje

Otvoritev sezone v mestnem gledališču

V torek zvečer so otvorili sezono v mestnem gledališču ljubljancem z Jančkovsko opero »Jenufa«. Opero je režiral g. Debevec, orkester je vodil g. Niko Štritar. Glavno vlogo je pela gđ. Heybalova kot Jenufa, ki je dosegla lep uspeh. Lep uspeh so v svojih vlogah dosegli tudi gđ. Karlova kot cerkovnica in g. Gostič v veliki vlogi Laca in g. Janko

v mali vlogi mlinarja. Tudi ostale vloge so bile rešene povoljno tako g. Marčec kot Števa, ga. Ivančičeva kot Karolka, pa tudi ga. Španova, Poličeva, Polajnarjeva, Barbičeva ter g. Zupan so z uspehom sodelovali. Predstava je publiki ugajala in ni štedila z burnimi aplavzi igralcem. Gledališče je bilo popolnoma razprodano.

SMRTNA NESREČA V RUDNIKU

V premogovniku prostosledca Korošca v Črešnjicah pri Frankolovem se je zgodila te dni težka nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. Na v rudniku zaposlenega 45 letnega rudarja Antona Žnidarja se je pri kopanju vsula plast zemlje in ga pokopala pod seboj. Ko so ga rešili, je kazal še znake življenja, vendar je dobil tako hude notranje poškodbe, da je kmalu nato umrl.

c **Diplomiran** je bil na zagrebški pravni fakulteti kap. I. kl. v pok. Franjo Toš, ki je 9 let služboval v Celju. Letos maja je bil na svojo prošnjo upokojen ter se bo naselil v Ljubljani.

c **Sokolsko društvo Celje-matica** bo priredilo tečaj za ritmične plesne, za narodna kola in podobno s sodelovanjem orkestra. Prva vaja bo v soboto, 19. t. m., ob 20. v telovadnici v mestni ljudski šoli. Obisk bo dovoljen samo članom in članicam Sokolskega društva.

c **Premeščen** je k orožniški četi v Celje orožniški poročnik Evgen Stancer iz Logatca.

c **Preložena mezna pogajanja**. Na mestnem poglavarstvu so se vršila mezna pogajanja med krojaškimi mojstri in pomočniki. Zastopniki pomočnikov so predali mojstrom osnutek kolektivne pogodbe in mezd. Pogajanja se bodo nadaljevala v petek popoldne. Tudi mezna pogajanja med čevljarstvi in pomočniki so bila preložena.

c **Pasja steklina** se je zopet pojavila. Mestno poglavarstvo celjsko razglasi: Ker

so se pojavili ponovni slučaji pasje stekline v Celju in bližnji okolici, se opozarjajo lastniki psov, da se strogo držijo navodil razglašene mestnega poglavarstva z dne 18. septembra t. l. Neprijavljeni psi in psi, ki niso zavarovani tako, kot je v citiranem razglasu predvideno, se bodo brezpogojno pokončili, njih lastnike pa bo mestno poglavarstvo kaznovalo po čl. 113 zakona o odvratanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni.

c **Licenciranje bikov in merjascev** bo 23. t. m., ob 8. v St. Juriju pri Celju, ob 11. v Slivnici, ob 13. na Teharjih, povsod na sejmšču. 24. t. m. bo licenciranje ob 8. v Vojniku, ob 14. v Zalcu, povsod na sejmšču, 25. t. m. pa bo licenciranje ob 8. v Groblji pri gostilni Sadnik, ob 13. na Vranskem in ob 15. v Braslovcah, v zadnjih treh krajih povsod na sejmšču.

c **Zetev smrti**. V Kersnikovi ulici je umrla soproga višjega davčnega inspektorja Marija Grah, na Sr. Hudinji 61 letna zasebnica Neža Kračun, na Hribu sv. Jožefa 75 letni Gajšek Vincenc, višji sodni oficial v pok., v javni bolnišnici pa 81 letna zasebnica Barbara Čakš iz Lave pri Celju. Zalujočim rodbinam naše sožalje.

c **Z nožem je zašel** v neki gostilni v Kladju pri Laškem v ledvice neznani nasilnež 23 letnega delavca Franca Dežmana iz Kladja, katerega so težko poškodovanega odpemili v celjsko bolnišnico.

c **Razne nesreče**. 40 letna žena ključavničarja Liza Kreuh iz Stor je padla in si zlomila nogo. — 39 letni dninar Ivan Šegula si je pri padcu na cesti v Medlogu zlomil nogo. — 16 letnega zlatarskega vajenca Antona Sirkja iz Platinovcev pri St. Vidu pri Grobelnem je ugriznil pes v nogo. Vsi se zdravijo v celjski bolnišnici.

Ljubljana

Zborovanje slovenskega učiteljstva

Danes dopoldne se je v Delavski zbornici pričela deseta letna skupščina Jugoslovanskega učiteljskega združenja, sekcije za dravsko banovino. Pred tem je bila v Učiteljski tiskarni seja upravnega

in nadzornega odbora. Na skupščini so se zbrali delegati vseh okrajnih društev. Dravska sekcija JUU šteje 3108 članov in članic, kar predstavlja veliko večino vsega slovenskega učiteljstva.

a **Sokol Ljubljana-Moste** je imel svoj občni zbor, na katerem se je pokazal razveseljen napredek društva. Na zboru je bil sprejet predlog za zgraditev lesene telovadnice in za prodajo stare stavbe, v kateri je zdaj kino Moste. Tako bodo Moste, ki imajo leseno farno cerkev, dobile še leseni Sokolski dom.

a **Umrla je** gospa Marija Škodlarjeva, mati našega novinarskega tovariša in slikarja Frana Škodlarja. Pokojna je bila rododol Poljakinja in vdova po orožniškem častniku. Dosegla je starost 70 let.

a **Upokojena je** višja poštna kontrolorka 6. skup. Angela Maruzzi pri pošttem ravnateljstvu v Ljubljani.

a **Nov list** je pričel izhajati v Ljubljani. Imenuje se »Avgust Jenko«, glasilo jugoslovanske nacionalistične mladine. Izdaja ga Ivan Paučnik, odgovorni urednik je Ivan Verbič. List bo izhajal mesečno.

a **Dravska skavtska župa** bo imela svojo 18. redno letno skupščino v nedeljo, 20.

t. m., ob 10. dopoldne v veliki sejni dvorani ljubljanskega magistrata. Na predvečer pa bo ob 20. uri v Skavtskem domu posvet vseh zastopnikov edine in vodij. a **Pisarna vseslovesne akcije** nas prosi, da objavimo, da je začela poslovati danes v pritličju Mahrove hiše na Krekovem trgu in bo odprta vsak dan od 8. do 12. in od 13. do 18. ure. Pisarna bo izdajala nakaznice za mestne vence in sveče in sicer po 100 din za veliki venec s svilenimi trakovi v mestnih barvah, po 50 din za srednji venec s svilenimi trakovi v mestnih barvah, po 20 din za mali venec z belimi trakovi in zelenim napisom, po 36 din pa za zavitek s 6 visokimi ali nizkimi enaki nagrobnimi svečami. Za manjše zneske se bodo izdajala posebna potrdila za toliko sveč, kolikorkrat po 6 din 6 znaša vsota. Člani in članice Vrhovnega socialnega sveta in sodelujoči dobrodelnih organizacij pa bodo prodajali nakaznice te dni tudi po ljubljanskih hišah.

Ptuj

IZREDNA SKUPŠČINA ROKODELSKIH OBRTOV V PTUJU

Kot drugod so bila tudi v Ptuj razpuščena obrtna združenja. V nedeljo, 27. oktobra se bo vršilo izredno zborovanje ptujskih obrtnikov v prosvetni dvorani »Mladike«. To zborovanje bo vsekakor živahno, saj bo poročala vrsta predsednikov, tajnikov in blagajnikov ukinjenih združenj. Dalje bodo sklepali o premoženju ukinjenih združenj in o novih pravilih. Končno si bodo izvolili skupnega predsednika. Obrtniki se že vneto pripravljajo na ta izreden dan.

p **Pomanjkanje olja in riža**. Tukaj je veliko pomanjkanje olja in riža. Redke so trgovine, ki imajo to nujno življenjsko potrebo in še to le v neznatni količini.

p **Iz živinskega sejma**. Na sejmu 15. okt. je bilo prignanih volov 76 (35 prodanih) od 6—875 din; krav 297 (136) od 450—725 din; bikov 35 (18) od 6—8 din; juncev 40 (3) od 6—950 din; telic 91 (44) od 6—9 din; konj 95 (22) od 500 do 7000 din in žrebet 8 (5) od 800 do 3000 din.

p **Zelene buče**. Radi obilnega deževja in pomanjkanja toplote letos niso utegnile dozoreti buče. Pridelek olja bo zato zelo malenkosten.

p **Brezposelnost**, ki se obračajo na mestno občino za brezposelno podporo, naj se zglase ob ponedeljkih in četrtnih od 10. do 12. ure.

p **Darujte po 2 din** za zgraditev Protituberkuloznega dispanzerja v Ptuj v spomin kralju Aleksandru I. Zedimtelju.

p **Znaki pomanjkanja**. Na podeželju so tatvine pridelkov na dnevnem redu. Redko kdaj je bilo slišati o tatvinah pridelkov z njiv. Tovrstne tatvine so letos postale vsakdanje. Sedaj največ trpi koruza. Mnogi tarnajo, da so jim ponoči tatovi potrgali koruzo, na katero so letos stavili največ upa. Radi tega ljudstvo hiti s pospravljanjem pridelkov, čeprav se ni vse dozorelo.

p **Dvoletni študijski dopust** je dobilo od ministra za prosveto pet vaških, ljudskošolskih učiteljev iz ptujskega okraja, in sicer Zora Lamprecht iz Sv. Miklavža, Hilda Skaza iz Velike Nedelje, Avgust Kopriva iz Polenšaka, Viktor Svajger iz Sv. Bolefka, Alojz Pihler iz Sv. Urbana ter Pavle Segula iz Sv. Marjete. Vsi bodo nadaljevali svoje študije na Višji pedagogski šoli v Beogradu odn. v Zagrebu. — V ptujskem okraju primanjkuje že precej učiteljstva, sedaj bo primanjlo, posebej na nekaterih šolah, še obsejnejši, zato apeliramo na prosvetne oblasti, da takoj dodelijo potrebno število učnih moči iz onih mestnih šol, kjer se radi majhnega števila otrok lahko mnogi številčno prešibki razredi združijo.

o **Ker je predrago prodajal slanino**, je kaznovalo načelstvo v Dolnji Lendavi po uredbi o kontroli cen Bohar Franca iz Lendave z zaporem 15 dni in 5000 din globe.

o **Trezin sejem**, ki je največji v Soboti, je bil letos zelo slabo obiskan. Pokazalo se je, da v Prekmurju že primanjkuje živine, saj je bilo prignanih ne nekaj nad tristo repov. Prodanih je bilo 201 in med temi 169 krav in telic, ki so imele v primeri z ostalimi leti zelo dobro ceno od 650—7 din. Ostalo so pa bili manjši biki, katerih cene so se gibale med 6—8 din kg žive teže. Prignanih je bilo tudi nekaj konj toda nobeden ni bil prodan. — Na tem sejmu je neznani žepar ukradel Brtalanovi Vilmi iz Petanjec 400 din in to med tem, ko je hotela plačati čevlje.

o **Čudovito neznanje slovenske geografije** je pokazal neznani poročevalec v zadnji številki ljubljanske revije »Auto in šport«, ki pravi, da je bil 22. sept. blagoslovljen petanjski most na Dravi. Ker to trdi kar dvakrat ne more biti pomota ampak temeljito nepoznanje krajev in rek.

o **Stare kovance** po 1 din lahko še zamenjate do 20. t. m. pri Narodni banki, Poštni hranilnici, pri blagajnah davčnih uprav in drugih državnih ustanov. Prav tako lahko zamenjate še do 31. t. m. kovance po 20 din.

o **Napredoval je** za veterinarskega svetnika v 5. skup. Josip Jundič, višji veterinarski pristav v Kočevju.

o **Slinovka in parkljevka** se je pojavila v breziškem okraju. Zaradi tega so do nadaljnjega prepovedani živinski sejmi v Brezicah, Zdobah, Vidmu, Dobovi, Kapehah in Pišecah.

o **Zlobna roka** je zanelila kozolec posestnika Karla Mateka v Novi cerkvi. Rešili so komaj voz fižola, vse drugo je postalo plen plamenov. Zavarovalnica je malenkostna. Pogoreli gospodar si je hotel v kratkem sezidati poleg kozolca še hišo.

o **Odlikovana je bila** z redom sv. Save 5. stopnje Ivana Logarjeva, upraviteljica na dvorazredni ljudski šoli na Trsteniku.

o **Kamenje se je vsulo** v kamnolomu v Trzinu na 33 letnega delavca Jožeta Kosaka, ki so ga močno potolčenega sprejeli v ljubljanski bolnišnici.

o **Pri prekladanju hlobov je padel pod voz** 17 letni posestnikov sin Stefan Požonec iz Kobilja pri Murski Soboti.

o **Roko si je zlomila** posestnica Verona Gumilarjeva iz Tropovec pri Murski Soboti, ko je padla pri čiščenju stropa v hiši.

o **Grajski kino v Soboti** predvaja do sobote vefilm »Bel'ami«.

n **Naredba o omejitvi prometa** z motornimi vozili določa, da dobi, ki prestopke prijavi pristojnim mestnim upravam ali upravnim oblastvom druge stopnje, eno tretjino odmerjene kazni kot nagrado. Nagrada se izplača takoj, čim je kazen pravomočna.

n **Uredbo o razdolžitvi srednjih slojev** bo mo baj kmalu dobili. O tem je bilo sklicanih že nekaj konferenc, ki so deloma rodile tudi konkretne predloge. Uredba naj bi obsegala vse dolgov od 10.000 do 300.000 in sicer dolgov do leta 1931.

n **Poštna pristojbina** za odpremo časopisov je z odlokom ministra za pošto, telegraf in telefon znižana, za revije pa ostane v veljavi dosedanja poštna pristojbina.

Dnevnice poštne službenicev

Novi pravilnik določa poštne službenicev, ki spremljajo neposredne »zatvore«, se računa pol ure pred odhodom in pol ure po vrnitvi s potovanjem. Uslužbenec pripada za vsake 24 ur cela dnevnicca, tudi za ostanek preko 12, toda pod 24 ur alj manj dobi pol dnevnice. Če potovanje traja več ko 6, a manj ko 12 ur, mu pripada pol dnevnice, za manj ko 6, a več ko 3 ure četrt dnevnice. Za potovanja do 3 ur se dnevnicca ne plača. Ne priznajo pa se uslužbenecem pri prevažanju in spremljanju pošte na železnici, ladjah in po suhozemnih poteh stroški za osebni prevoz, za prenos prtljage in stroški za kilometražo.

Svojega moža je poročila s prijateljico

Pred 45 leti sta se poročila v vasi Gnjanje zidar Ramo Ibrahimović ter njegova žena Sina. Zakon je bil izredno srečen. Tekom let pa je vendar žena opazila, da mož močno trpi zaradi tega, ker mu ič. rodila otrok, ki jih je jako ljubil. Sina je bila pripravljena za svojega moža na vsako žrtev ter se je po dolgem razmišljanju odločila, predlagati možu, da naj se poroči z njeno najboljšo prijateljico Ferido. Prepričana je bila, da bodo otroci v novem zakonu vrnili možu duševni mir in dobro voljo.

Ramo je zastrmel, ko je slišal predlog svoje žene. Dolgo se je obotavljal, največ ga je skrbelo, kaj bodo rekli njegovi sosedi, končno pa se je ob misli na deco je odločil za ženin načrt. Težko delo se je čakalo njegovo ženo, da je pregovorila svojo prijateljico Ferido, vendar ji je tudi to uspelo.

Tako je v hiši zidarja Rama Ibrahimovića po 13 letih pet zaigrala godba pri gostiji. Med pitjem in petjem so gosti na razne načine komentirali to čudno svatbo. Ramo pa je med obema svojima ženama poskakoval ter plesal kolo, čeprav je do

Prodnik sezone

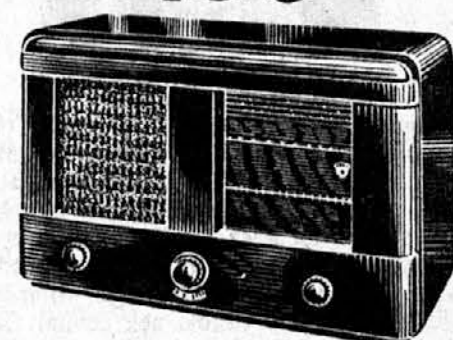
ORION

RADIO

TUT

NAŠE NOVE SERIJE ZA LETO 1941

-150-

najmodernejši, tehnično najpopolnejši 4-elektronski super sprejemnik

RADIO d. z. o. z. LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7
RADIOVAL, LJUBLJANA, Dalmatinova ulica 13
ANTON BREMEC, CELJE, Miklošičeva ulica 2
L. LUŠICKY, MARIBOR, Koroška cesta 11

n **Anketa o vprašanju obvezne zdravniške službe** na vasi vodi ministrstvo socialne politike pod predstvom dr. Budisavljevića. Predlagani so bili že tudi konkretni predlogi, kmalu pa bo sklicana posebna konferenca, ki naj vprašanje dokončno reši.

n **Nenavadno višino** je dosegla koruza v sremski vasi Sikirevci. Na polju Mate Žečevića je eno steblo zrastle v višino 5,20 m. Na njem sta bila dva storža, od katerih je eden tehtal 2,8 kg. Zanimivo koruzo bodo razstavljali na poljedelskih razstavah.

bro vedel, da ga njegovi sosedi zasmehljivo gledajo. Zopet je minilo let odni. V Ramovi hiši sta prijokala skoro istočasno na svet dva novorojenčka, eden Sinin, drugi Feridin. Sina in Ferida nista kazali niti najmanjših znakov ljubosumnosti, temveč sta tekmovali, kako bi najbolje ustregli skupnemu možu. Sosedi so zavidali srečno trojico. Ramo sam pa je bil najsrečnejši človek, zlasti ko sta mu obe ženi pozneje rodili še več otrok, saj sta tekmovali v tem, katera bo možu z otroci napravila več veselja. Nobena izmed obeh ni delala med otroki razlike, obe sta ravnali z vsemi otroki kot s svojimi.

Ramovi prvorojenci so sedaj odrasli ter mu pridno pomagajo. Sinin prvorojenec se je te dni oženil. Dva dni in dve noči je trajala gostija. Sina in Ferida sta zaplesali kolo ter obe pozdravili kot tašči novo snaho. Največji praznik pa je bil to za Rama samega. Sina je s sinovo poroko doživela svoj tretji najlepši dan v življenju, prvi je bil, ko se je omožila, drugi pa, ko ji je uspelo poročiti svojega moža z najboljšo prijateljico.

Zanimivosti

Kemiki rešujejo življenjsko uganko Ludvika XVII.

Življenjska usoda prestolonaslednika Ludvika XVII. Dauphina je ostala vse do danes nerešena. Kot sin tragične kraljice Marije Antoinette in kralja Ludvika XVI.

LUDVIK XVII., DAUPHIN

bi moral zasesti francoski prestol. Toda revolucija je pomedla z monarhijo. Marija Antoinetta in Ludvik XVI. sta padla pod giljotino (1793 in 1795). Sin Dauphin je ostal sirota brez staršev. Kot neboljenega otroka ga je revolucija zasledovala, da »zatre zadnje seme tiranije«. Dečka je dobil v vzgojo nek čevljar. Toda rečeno je bilo, da je kmalu po tragični smrti staršev tudi sin umrl. Ker pa za to ni bilo nobenih dokazov, so se v kas-

nejših desetletjih pojavljali najrazličnejši pretendenti na francoski prestol ter terjali pravico do krone, češ da so Dauphini. Pred nedavnim je dobila Akademija znanosti v Clermont-Ferrandu v roke koder las, ki naj bi bil z glave pravega Dauphina. Pri nekem trgovcu v Thiersu so namreč našli kaseto z napisom »J. A. Gohin« in grbom družine Damont, v kateri je bil koder las, ob njem pa sporočilo »Lasje Nj. Veličanstva kralja Ludvika XVII., podarjeni gospodu Damont«. V nadaljevanju pravi priloženi tekst, da je dobil Damont koder las od dr. Pelletana, ki ga je sam lastnoročno odrezal z glave mrtvega Dauphina, ko je bil poklican, da uradno ugotovi smrt Dauphi-

na. Poleg tega pa je pripisanih še več imen zdravnikov, ki so bili navzoči pri pregledu mrtvega Dauphina.

Akademija znanosti je poslala v Thiers posebno komisijo, ki naj preišče dokumente in koder las. Strokovnjaki so koder primerjali z drugim kodrom, spravljenim v nekem muzeju, ter ugotovili veliko podobnost. Vendar pa hoče priti Akademija znanosti tej uganki do dna. Odkriti koder bo kemično in mikroskopično preiskan. Če se bo pokazalo, da je koder res z glave Dauphina, bo s tem dokazano, da je Dauphin umrl v ječi Temple ter da so svojčas pokopali na pokopališču St. Marguerite resničnega Dauphina.

Skrbi glede pranja perila

Nemški drž. odbor za narodno-gospodarsko propagando je pričel z obširno akcijo, ki ima namen nuditi sleherni gospodinjici pouk v pravilnem pranju perila. Gospodinjice se morajo namreč naučiti tudi smotrnega ravnanja pri pranju perila. Akcija se vodi pod geslom: »Šteti svoje perilo!« Odbor navaja v posebni spomenici, da predstavlja perilo, ki ga imajo nemške gospodinjice v pralnicah, ogromno vrednost 7 milijard mark. Od te vsote je šlo že pred vojno, ko je bilo na razpolago dovolj dobrih pralnih sredstev, pri pranju perila v izgubo najmanj 400 do 500 milijonov mark letno. Ta izguba

mora biti v vojnem času znižana na najmanjšo mero. Akcija je zato pričela poučevati gospodinjice v pravilnem pranju, uporabi razpoložljivih pralnih sredstev, likanju itd. V službi akcije je tisk, radio, predavanja, potujoči poučevalni odbori in podobno. Vse trgovine so dobile nalog, da morajo med gospodinjice deliti posebne brošure in knjige, ki govorijo o pravilnem in štedljivem pranju ter o pravilni uporabi raznih pralnih sredstev. Vsaka gospodinja se mora naučiti tako prati, da bo pri pranju čim manj poškodovala tkanine ter tako ohranjela perilo in obleke čim delj uporabne.

Novinarski dežnik

V Ameriki so novinarji gospodje, evropski novinarji se z njimi še primerjati ne morejo. Poleg vseh mogočih udobnosti, ki jim služijo pri delu in lovu na novice in senzacije, so ameriški novinarji dobili sedaj še svoj dežnik posebne vrste. Novinarji, ki morajo biti vsepovsod, vse videti ter v vse »vtakniti svoj nos«, po- slej ne bodo več imeli težav z nediscipliniranim občinstvom, pa tudi dežja se jim ne bo treba bati. Z dežnikom posebne konstrukcije so dobili svojega najboljšega pomočnika. Na videz je dežnik kot vsak navaden dežnik. Odpreš ga in se z njim zavaruješ pred dežjem. Ta dežnik pa ima na konici periskop in daljnogled. Na držaju pa je vdelan objektiv, v katerem novinar opazuje dogajanje okoli sebe. Pod objektivom pa je celo mikrofonski. Pod takim dežnikom novinar nemoteno opazuje dogodek obenem pa kar dikтира v mikrofonski poročilo, ki ga posebna priprava beleži. Poročila pravijo, da se je ta novi izum zelo dobro obnesel ter je z njim »oborožen« že večina ameriških novinarjev-reporterjev.

Kaznovani mesarji

Z draginjo in spekulacijo imajo križe in težave povsod. Ponekod vlada glede spekulacije precejšnja obziranost, drugod jo neusmiljeno in točno preganjajo. Protidraginjske odbore imajo seveda povsod. Razlikujejo se menda le v tem, da imajo ponekod polne roke dela, ponekod pa spijo spanje pravičnega. Ko takole zasledujemo vsak dan česko časopisje, vidimo, da so tudi na Češkem težave z draginjo, spekulacijo in navijalci cen. Toda preseneča nas dejstvo, da so gori glede tega strogo ter vsakomur, ki bi se hotel okoristiti na račun svojega bližnjega ter izrabiti njegovo stisko, takoj postrežejo peruti. Posebno »piko« imajo na mesarje in prekajevalce. Tako navaja »Česko Slovo« od 9. t. m. daljšo vrsto mesarjev, ki so bili kaznovani radi navijanja cen. Med drugim navajamo sledeče: Josef Sekera, mesar v Prerovu, kaznovan z 20.000 kronami globe, v slučaju neizterljivosti 20 dni zapora; dalje František Pulec, mesar in prekajevalec v Brnu, 10.000 Kč globe ali 10 dni zapora; Leopold Bock, mesar in prekajevalec v Brnu, 8.000 Kč kazni ali 8 dni zapora. Zaradi podražitve sadja je bila kaznovana branjevka Berta Habanova v Brnu s 5.000 Kč globe. Itd. itd.

Spomnite se CMDI

Motorizirani zdravniki

V japonskih pokrajinah, kjer primanjkuje stalnih zdravnikov, je vlada organizirala tkzv. »motorizirane zdravnike«. V posebnih velikih avtomobilih je urejena popolna klinika, ki ima celo rentgenski aparat. Člana te klinike sta zdravnik in strežnica. Avtomobil je neprestano na poti ter obiskuje vas za vasjo. Zdravnik nudi bolnikom potrebno pomoč in zdravlila; kjer pa je potrebno izvrši tudi operacijo. Največja skrb velja otrokom izpod 6 let starosti, ki jih »motorizirani zdravniki« redno pregledujejo ter daje staršem razne nasvete.

Posledice angleškega bombardiranja

Podoba po nekem angleškem letalskem napadu na Bremen. Med drugim so bombe zadele tudi neko zasebno hišo ter jo precej porušile. Poseben oddelak požarne službe išče pod razvalinami človeške žrtve.

Blazna ljubezen 70 letnega kiparja

UKRADEL JE TRUPLO SVOJE LJUBICE, GA BALZAMIRAL TER IMEL 7 LET V SVOJI DELOVNI SOBI

Policija v Key Westu v Floridi je pred nedavnim aretirala 70 letnega kiparja Karla Tanzlerja pl. Kossel. Mož je bil obtožen, da je pred sedmimi leti izkopal truplo svoje pokojne ljubice Elene Hoojo, ga ukradel s pokopališča in nato doma v svoji delavnici balzamiral z voskom in neko zvrstjo papirja. Balzamiranje mu je tako imenitno uspelo, da je bila 22 letna mrtva ljubica videti kot živa. Oblekel jo je v modro svilen obleko, v lase pa ji je zataknil rdečo voščeno rožo. In tako je celih sedem let vse svoje proste ure prebil ob mrtvem telesu ljubljene dekleta. Zanimivo je, da je imel kipar za ta

svoj posel napol dovoljenje od dekleto- vih staršev. Ti so mu namreč dovolili ekshumacijo z namenom, da prenese truplo v neko vprav zanj pripravljeno grobnico. Kipar pa je šel dalje ter na spreten način ukradel truplo, česar pri prenosu nihče ni opazil. Truplo je prenesel v svoje stanovanje, dočim so bili dekletovi starši prepričani, da leži v novi grobnici, ki so jo tudi skozi vsa leta krasili ter prižigali na njej sveče. Kipar je svojo tajnost skrival sedem let, dokler ni prišla slednjič na dan ter je policija moža zaprla.

18.000 src na desni strani

Normalno ima človek srce na levi strani. So pa tudi izjeme, ko imajo poedinci srce na desni strani prsnega koša. To razliko je na zanimiv način pokazal zdravniški pregled v Nemčiji. V nekaterih okrajih je bilo v celoti rentgenizirano vse prebivalstvo. Ob tej priložnosti je bilo izpo-

snetkov ugotovljeno, da pride na 5000 ljudi eden, ki ima srce na desni strani. Če se ta procentni račun potem raztegne, kot zanimivo navaja tozadevna statistika, na celo Nemčijo, bi našli nad 18.000 ljudi, ki imajo srce na desni strani.

Varujte se jeze in skrbi!

Na nedavnem zasedanju ameriške psihopatske zveze so se zdravniki v glavnem bavili z vprašanjem, v koliki meri vplivata jeza in skrb na zdravstveno stanje človeka. Mnogi zdravniki so z opazovanji svojih pacientov ugotovili, da je mnogih bolezni, tako n. pr. astme, raznih kožnih, želodčnih in srčnih bolezni, krivo duševno razpoloženje bolnika. Bolezen »želodčna nervoza« bi se mogla bolj upravičeno nazivati »duševne želodčne motnje«, kajti živci so kot vzrok tej bolezni šele sekundarnega značaja. Pravtako je treba iskati vzroke izčrpa-

nosti, nespečnosti ter slabosti vseh vrst v duševnem stanju pacienta. Pri marsikateri zakrknjeni bolezni je treba poiskati vzroke povsem kje drugje kot je bil doslej običaj. Ob zaključku zasedanja so zdravniki soglasno ugotovili na podlagi debate in praktičnih izsledkov, da sta jeza in skrb dve nevarni kali mnogim boleznim. Radi tega zasedanje priporoča zdravnikom, da v svoji bodoči praksi ne postavljajo dianoz, ne da bi bolezen globlje raziskali ter povprašali pacienta tudi po njegovem duševnem razpoloženju. Če pa to ne bi bilo mogoče, naj skušajo iz okolja, v katerem pacient živi, dognati njegovo verjetno duševno stanje.

INCOGNITO

V slovečem parku Sanssouci je srečal nekoč Friderik Veliki mlajšega gospoda v civilu, v katerem je prepoznal nekega svojega častnika. Ker je svojim častnikom prepovedal nositi civilno obleko, je takoj stopil k mladeniču ter ga pobaral:

»Kdo je on?«

»Oficir Njegovega Veličanstva, toda incognito!«

Duhoviti odgovor je bil baje kralju tako všeč, da mu je odgovoril smeje:

»Dobro, toda pazi naj, da ga kralj ne zasači!«

Gospa: — Dragi moj, škoda da nisimo dobili nikogar, ki bi nama doma zalival rože.

Maribor

Naše obmejno učiteljstvo je zborovalo

Minulo soboto se je zbralo k rednemu občnemu zboru članstvo Okrajnega učiteljskega društva Maribor levi breg. Občni zbor je bil v krčevinski šoli, ki ga je vodil društveni predsednik g. Vauda Mirko, ki se je pred prehodom na dnevni red spomnil umrle učiteljice Franje Koščnikovice iz Selnice.

Predsedniško poročilo je v obširnih izvajanjih prikazalo jasno sliko lanskega društvenega delovanja in sodelovanja učiteljskih zborov posameznih šol. Taj-

niško poročilo je podala učiteljica gđ. Rečnik Ivanka, blaginjsko pa šolski upravitelj g. Horvat Božidar. Nato so poročali poverjeniki za sledeče ustanove: Učit. dom, Učit. Samopomoč, Odsek učiteljic, Učiteljsko tiskarno, Obmejno-šolski odsek, Slov. šol. matico in Mladinsko matico. V imenu nadzornega odbora je poročal in predlagal razrešnico društveni upravi šol. upravitelj g. Košutič Roman. Razrešnica je bila z glasnim pritrditvami sprejeta.

Društvo bosta prihodnje leto pri banovinski in državni skupščini JUJ zastopala g. Vauda Mirko kot predsednik in g. Andrejčič Ivan kot delegat. V stanovsko razsodišče so bili izvoljeni isti člani kakor lani. Tudi je bil sprejet proračun v lanskem iznosu.

Društveni predsednik je sklenil občni zbor z zahvalo za sijajno udeležbo in izdatno sodelovanje članstva pri društvenem delovanju tekom minulega upravnega leta.

Kakšna bo palača Vzajemne zavarovalnice

Te dni je župan dr. Juvan podpisal gradbeno dovoljenje za palačo Vzajemne zavarovalnice na veliki vogalni parceli ob državnem mostu na levem bregu Drave.

Proračun znaša okoli 8 milijonov dinarjev. Zgradba bo v frontli na Glavni trg od Bergove hiše do transformatorja ob mostu, ki se bo porušil, dolga 25 m. Ob mostu v smeri proti sv. Magdaleni pa bo fronta palače merila 50 m. Na Glavni trg in ob mostu bo palača imela štiri nadstropja ter še klet v dveh etažah. Dvoriščni trakt tik Bergove hiše do Dravske ulice bo imel dvoje nadstropij za stanovanja ter kletne, oz. skladiščne prostore, ki bodo tudi enonadstropni. Prilike na Glavni trg, kakor tudi ob mostu, bo prirejeno samo za trgovske, poslovne in obrtne lokale. Ograja državnega mosta od prvega svetilnika do trafike na Glavnem trgu, bo porušena ter se bo trotoar z glavnega mosta do palače razširil za 10 m, tako da bo širina tro-

toarja znašala od drž. mosta do palače nad 12 m. Pod tem trotoarjem bo veliko stopnišče z dvema vhodoma proti Dravi. Sedanji električni transformator bo zgrajen v podzemnih prostorih palače. Prvo nadstropje glavnega trakta na Glavni trg in ob mostu bo prirejeno za pisarne Vzajemne zavarovalnice in Karitas ter za razne druge pisarne. Drugo in četrto nadstropje bo določeno za stanovanja, kakor tudi trakt ob Bergovi hiši proti Dravi. V prilliki na kraju trakta ob mostu v smeri proti sv. Magdaleni bodo prirejene moderni restavratorski prostori, z veliko jedilnico in veliko teraso na Dravo. Podzemni prostori bodo primerni za moderna skladišča in kleti. Trgovski in obrtni lokali v prilliki bodo imeli posebno lepo sliko, ker načrti predvidevajo navzgor okrogla vrata in okrogla okna. Zidovje bo obloženo s posebnim kamenjem, tako da bo zunanja slika nove palače prav pestra.

Neprevidnost vzrok kolesarskih tatvin

Zadnje dni je v Mariboru toliko tatvin koles, da je potrebno tudi v tej zadevi spregovoriti nekaj besed. Zanimivo je ugotoviti, kakšna kolesa kradejo, ali zaklenjena ali nezaklenjena. Na podlagi prijav s policije ugotavljamo, da kradejo tatovi pred vsem nezaklenjena kolesa in le majhen odstotek zaklenjenih koles postane žrtev kolesarskih tatvin. Jasno je, da zlikavci izrabijo vsako priliko in da so kolesarji v veliki meri krivi vedno bolj se množecih tatvin, če puščajo svoja vozila nezavarovana in odklenjena na ulicah, v vežah in na dvoriščih. Če bi bila kolesa zaklenjena, bi bilo 90 odstotkov manj tatvin in kolesarji bi si prihranili jezo ter stroške.

Iz sodnih razprav je znano, da so se

kolesarski tatovi izrecno izgovarjali na neprevidnost kolesarjev, češ, dobili so nezaklenjeno kolo pred gostilno, lastnik je bil natreskan, prilika je bila in — kolo je zmanjkalo. Gotovo je tudi, da je v Mariboru na delu organizirana družba, ki se peča predvsem s kolesarskimi tatvinami. Tatvine koles se bodo zato še množile, kar bo šlo seveda v glavnem na račun neprevidnosti in malomarnosti lastnikov koles. Zato naj kolesarji v lastnem interesu kolesa vselej zaklenejo, če ne gre drugače, vsaj z drobnimi verižicami in navadno ključavnico. Doživeli bodo mnogo manj razočaranj na račun ljudske poštenosti, prenehale pa bodo tudi neprestane kolesarske tatvine. -ig.

Obrtno gibanje v Mariboru

Septembra je mestni obrtni referent izdal te-le nove obrti: Adanič Franc, pečar, Miklošičeva ul. 2; Zupanc Angela, obrtniščenja oken, Gosposka ul. 2; Gerlič Jože, trgovina z naftinimi derivati na drobno s pristavkom „Nofit“, Aleksandrova c. 45; Durjava Elza, krojačica perila, Tržaška c. 6; Tovornik Ljudmila, krojačica ženskih in otroških oblek, Tyrševa ul. 11; Javna trgovska družba Pečuh Franc in Vogrinec Avgust pod imenom Pečuh & Vogrinec s pristavkom „Češki magazin“, trgovina z manufakturo na drobno, Barvarska ul. 1; Hanžekovič Franjo, trgovina z modnim blagom na drobno, Meljska c. 3; Brodnik Franc, restavracija, hotel „Zamorc“, Gosposka ul. 3; Glaser Robert, precizni mehanik, Gosposka ul. 3; Polak Martin, gostilna, Aleksandrova c. 79.

Istotako so bile izbrisane naslednje obrtne pravice: Novak Matevž, čevljar, Vojašniški trg 7; Kuhtič Franjo, precizni mehanik, Gosposka ul. 3; Burazin Peter, trgovina z mešanim blagom na drobno, Barvarska 1; Ledvinka Danilo, trgovina z mešanim blagom na drobno, Koroška 26; Tičar Slavko, izvošček po naročilu, Jezdarska ul. 19; Zagar Jakob, trgovina s čevljiarskimi potrebščinami, Ulica 10. oktobra 4; Par Antonija, por. Ajlec, krojaštvo ženskih oblek, Vetrinjska 22.

MAKSIMALNE CENE ZA SVINJSKO MESO SLANINO, SALO IN MAST

Na osnovi določila čl. 2. uredbi o kontroli cen na malo ter pooblastila bana dravske banovine v Ljubljani določa okrajni načelnik za področje okrajnega načelstva Maribor desni breg sledeče najvišje cene za meso prašičev, ki se uvažajo v dravsko banovino. Cena za 1 kg takega svinjskega mesa, slanino in mast sme znašati največ: za hrbet din 22, za ostale dele din 21, za slanino in salo din 24, za mast din 26, glava din 10, črevesna mast din 16, ledvice, srce, možgani din 18, jetra din 16, in pljuča din 10.

Prekrški te odločbe se kaznujejo v smislu določila z denarno kaznijo do 5000 din ali s 30 dni zapora. Te cene so stopile v veljavo 12. t. m. Za ostale vrste mesa veljajo še nadalje cene določene z odredbo bana dravske banovine v Ljubljani od 18. septembra.

SKUPNA NABAVA ŠKROPIVA ZA ŠKROPLJENJE

Da pospeši banska uprava zatiranje sadnih škodljivcev, posebno pa kaparja San Joze-ja, je razpisala skupno nabavo škropiva za zimsko škropljenje. Na razpolago je arborin in mixdrin po ceni din 4.50 za kg, za količine pod 50 kg. Posebno za sadijare onih srezov, kjer je obvezno škropljenje proti kaparju, to je za oba mariborska, ljubomerski, ptujski in mursko-soboški, je to zelo ugodna prilika. Prijave za naročila sprejemajo obične. Cena je sorazmerno zelo nizka, saj stane mixdrin v nadrobni prodaji kilogram 13 din.

ZA VOJAŠNICO KRALJA PETRA RASTE NOVO NASELJE

V zadnjem času je za vojašnico Kralja Petra zelo živahna stavbena sezona. Gospod Scherbaum je razparceliral svoja dva velika travnika proti Studencem,

kjer so pričeli zidati lepe enonadstropne vile. Občina Studenci je zregulirala novo Makarjevo ulico, tako da je lep dohod po tej ulici proti Studencem. Na oglu Radvanjske in Makarjeve ulice so zgradili lepo, hotelu podobno, vogalno hišo. Tako rase tu novo naselje, ki bo počasi pravo mariborsko predmestje.

m. Odlikovan je bil za delovanje na prosvetnem polju z redom sv. Save V. stop. krčevinski šolski upravitelj g. Stanko Lavrič.

m. Premeščen je h katastrski upravi v Mariboru Josip Kleinmayer, višji katastrski geometer 6. skup. v Bosanskem Grahovem.

m. Poročili so se v Mariboru: Gros Andrej, sodni uradnik, in Praznik Marija; Jakš Anton, strojni ključavničar in Valand Ana; Matjaž Anton, posestnik in Ciglar Jožef; Turk Ivan, tov. delavec in Dasko Pavla; Kaučič Vincenc, poljski delavec in Senekovič Alojzija; Petrovič Ignacij, odvetnik, in Matko Ana; Dietinger Ferdinand, tov. kovač, in Straus Alojzija; Gabrovec Rudolf, kovač, in Šloser Antonija; Flis Franc, železničar, in Jug Elizabeta.

Moderne verižice bogata izbira nizke cene

M. Jigerjev sin, Gosposka ulica 15

m. Seja mariborskega mestnega sveta bo v petek, 25. t. m., ob 18. v mestni posvetovalnici.

m. Za restavracijo »Grajška klet« je dobila mestna občina šest ponudb, med katerimi je tudi nekaj izven Maribora.

m. Osebnost. Za suplenta na mariborskem učiteljskem je imenovan akademski slikar g. Kaučič Maks. G. Kaučič bo na tem zavodu nadaljeval delo svojega učitelja pokojnega g. profesorja Gvajca.

m. Drevi ob 20. predava v Ljudski univerzi v Mariboru odlični poznavalec naših planin g. inž. France Avčin o potovanju od Sar planine do Koraba.

m. Za izvoz namiznih jabolk v Nemčijo je določena cena 32 mark, franko jugoslovansko-nemška meja. Izvozniki morajo pri sklepanju kupčij navesti, ali prodajajo pakirana ali nepakirana jabolka, ali pozna jesenska ali zimska. V Nemčiji je za namizna jabolka predpisan premer 6 cm.

m. Občina Studenci pri Mariboru poziva vse one lastnike koles, ki so dobili te dni pozive, da se nemudoma javijo v občinski pisarni, v nasprotnem slučaju se bo uvedlo proti njim kazensko postopanje.

m. Katoliška mladina ponovi v nedeljo, 20. t. m., ob 17. Nušičevo veseligr v 3 dejanjih »Ujez«. Med odmori igra orkester.

m. Tiskovine za kontrolne knjige trgovcev-detaljistov je založilo Združenje trgovcev za mesto Maribor, na kar se opozarjajo trgovci, ki so prejeli od združenja zadevno okrožnico.

m. Prst si je odsekala na desnici 27 letna služkinja Rokavec Ema iz Maribora. Zdravi se v bolnišnici.

Prevelike rezervne zaloge povzročajo druginjo

Po § 26. Zakona o tisku Vam pošiljamo naslednji popravek, ki se tiče v »Večerniku« štev. 228 dne 8. oktobra 1940 na 4 strani objavljenega članka pod naslovom: »Prevelike rezervne zaloge povzročajo druginjo«.

Neresnično je, da bi ukrep mestnega tržnega nadzorstva imel za posledico zvišanje cen krompirja na din 1.60 kg, oblastveni ukrep glede določitve cen krompirja s strani mestnega tržnega nadzorstva je nasprotno povzročil, da so se cene krompirja znižale na din 1.60 kg. Ukrep mestnega tržnega nadzorstva je bil ustmeno izdan dne 14. IX. 1940 zato, ker je bila do tedaj tržna cena krompirja din 12.— merica, kg pa do din 2.—. Ta ukrep je bil izdan v smislu tržnega reda samo za ta dan, iz vzroka, ker so bile tega dne cene krompirja različne ter je bila podana možnost, da ta okolnost vpliva ta dan na ceno krompirja. S tem se je ponovno preprečilo, da bi se krompir in to industrijski za uživanje, slabše kva-

Beatam in sesteam na meji pomoč!

Na pragu letošnje zime se spomnimo posebno našega obmejnega prebivalstva ob Dravi, Muri in na Kočevskem.

10. november 1940

naj bo zato namenjen narodni meji, zlasti pa njeni mladini, z geslom:

Mal položi dar — domu na altar!

Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

m. Občina Pobrežje pri Mariboru poziva vse vojne invalide, vdove, sirote, roditelje, brate in sestre padlih, umrlih, ali pogrešanih vojakov iz svetovne vojne, da se nemudoma in to najpozneje do 17. t. m. zglase v občinskem uradu radi sestave seznama vojnih invalidov, vojnih vdov, sirot in ostalih vojnih žrtev. Pisarna bo odprta tudi popoldne.

m. Nesreča pri nakladanju sodov. Pri nakladanju sodov na avtomobil je padla 18 letnemu delavcu iz Zgornje Kungote lopata pod kolesa. Ko jo je hotel dvigniti, ga je ročaj lopate s tako silo zadel v obraz, da mu je presekala brado in ustnice.

m. Z zidarskega odra je padel po nesreči 19 letni zidarski delavec Horvat Vinko iz Maribora, ki so ga s težkimi notranjimi poškodbami prepeljali v mariborsko bolnišnico.

m. Lizol je izpila v samomorilnem namenu 21 letna natakarka Korošec Hedvika iz Pobrežja. Na posledicah zastrupljenja je umrla. Vzrok samomora ni znan.

m. Pri padcu na cesti si je poškodovala desno nogo 46 letna viničarjeva žena Ivana Golenko iz Sv. Jurija v Slov. gor. Zdravi se v bolnišnici.

m. Stružnica je zmečakala prstanec na desnici 30 letnemu kovinskemu strugarju Bogomiru Dolinšku iz Maribora.

m. Levo nogo si je poškodovala pri padcu na cesti 2 letna posestniška hčerka Roj Marija od Sv. Jurija v Slov. gor.

m. Ko se je vračal skozi gozd iz službe, je neznanec ustrelil na 19 letnega Stanka Vršiča, zidarja v Sv. Martinu pri Vurbergu. Zadel ga je v roko, tako da je moral v mariborsko bolnišnico.

m. Dva plašča ukradena. Iz neke dvorane na Aleksandrovi cesti sta bila sinoči ukradena dva plašča iz balonske svile dijakoma Arnoldu Pristerniku in Srdanu Repiču.

m. Nočna lekarniška služba: od 12. do vključno 18. t. m. lekarna pri sv. Antonu, Frankopanova 18, tel. 27-01; lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova 1, tel. 21-79.

Narodno gledališče

Cetrek, 17. okt., ob 20.: »Cyrano de Bergerac«. Red A.

Petek, 18. okt.: zaprto.

Sobota, 19. okt., ob 20.: »Nenavađen človek«. Premiera.

Premiera Senecijeve igre »Nenavađen človek«, tragikomičnega dogodka v šestih slikah, v J. Kovičevi režiji, se vrši v soboto, 19. t. m. K premieri je vabljen tudi avtor, čigar delo je bilo na večjih odrih, posebno pa v Pragi z velikim uspehom sprejeto.

Kino

* Grajski kino. Danes prvič veliki ruski film »Peter Veliki«. Je film o stvaritelju velike Rusije. Višek slovanske umetnosti.

* Kino Union. Od danes do vključno nedelje »Fantom jahač« II. del. Kdo je tajinstveni jahač? Odgovor sledi v tem filmu. Napetosti in senzacije.

* Esplanade-kino. Odlični zabavni, veseli, glasbeni dunajski velefilm »Dunaj mesto ljubezni« z Hans Moser-om in Paul Hörbiger-om.

Sport**Priprave za sestavo juniorske reprezentance**

V Zagrebu bo 3. novembra nastopila slovenska juniorska reprezentanca proti hrvaški v predigri k meddržavni srečanju Jugoslavija—Nemčija na igrišču Concordije. Da bi se sestavila čim močnejša slovenska reprezentanca, je SNZ določila na nedeljo, 27. oktobra, v Ljubljani medmestno juniorsko tekmo Ljubljana—Maribor, ki bo soodločilna pri sestavi slovenskega teama. V svrhu določitve ma-

ribovske enajstoroce bosta v nedeljo, 20. oktobra, v predtekmi k ligaškemu srečanju Maribor—Ljubljana nastopila dva izbrana teama mariborskih juniorjev, iz katerih bo potem v odsotnosti kapetana MNP izbral izvršilni odbor MNP enajstoroč, ki bo zastopala mariborske juniorje v Ljubljani. Pričakovati je, da bo tudi nekaterim našim juniorjem dana čast, da bodo smeli obleči slovenski reprezentativni dres.

Table-teniško prvenstvo mesta Maribora

Slovenska table-teniška zveza bo priredila v Mariboru I. veliki propagandni table-teniški turnir za prvenstvo mesta Maribora pod pokroviteljstvom predsednika mestne občine dr. Alojzija Juvana. Turnir bo v telovadnici meščanske šole v Krekovi ulici 27. oktobra od 19. do 23. za moštva ter 28. oktobra od 8. do 12. ter od 14. do zaključka. Pravico sodelovanja imajo vsi klubi in igralci, ki so včlanjeni v STTZ, dame in novinci(-ke) pa se lahko prijavijo brez ozira na to, ali so včlanjeni v kakšnem klubu ali ne. Prijave sprejema STTZ, Ljubljana, Društvena ul. 6 do 25. oktobra in na kraju prireditve do začetka turnirja.

Vse partije se bodo odigrale s Hannon-Extra Prima žogicami po čistem pokalnem

sistemu na dve dobljeni igri. Moštvo tvorita dva igralca in en par po sistemu za Davisov pokal. Prijavnina v posameznih skupinah je sledeča: moštva 12 din, gosposdije 5 din, dame 5 din, juniorji 5 din, double in mixed double po 10 din, novinci(-ke) 5 din. Za zmagovalce moštev, gosposdov in juniorjev so razpisani lepi trajni pokali, za slabše plasirane v teh in za zmagovalce v drugih skupinah pa plakete, odnosno diplome.

Za table-tenis vlada v zadnjem času zopet poživljeno zanimanje v Mariboru, saj sta ISSK Maribor in SK Železničar ustanovila ping-pong odseka s precejšnjim številom članstva, tako da smemo ne glede na obisk zunanjih gostov računati s številno udeležbo na tem propagandnem turnirju.

Prve povratne tekme v ligi

Dokler bo dopuščalo jesensko vreme, se bo še letos razvijal pomladanski del ligaškega prvenstva. V nedeljo, 20. okt., bodo prve povratne tekme: Maribor—Ljubljana (0:4) v Mariboru, Kranj—Železničar (2:1) v Kranju, Amater—Olimp (2:1) v Trbovljah ter Mars—Bratstvo (2:3) na Jesenicah. V oklepajih so jesenski rezultati.

PRVENSTVENI SPORED V MNP

V Mariborski nogometni podzvezi se bo v nedeljo nadaljevalo prvorazredno prvenstvo s tekmo Lendava—Ptuj v Dolnji

Lendavi, mariborske tekme Slavija—Slovenjgradec ne bo, ker je podzveza izrekla nad SK Slovenjgradcem kazenski suspenz, ker ne upošteva njenih sklepov in se ne odziva pozivom. Rezervno jesensko prvenstvo je zaključeno, juniorska tekma Železničar—Maribor pa je preložena.

* Drugo srečanje hrvaških in madžarskih teniških reprezentativcev je organizirala varaždinska Slavija v Varaždinu. V prvih singlih je Asboth premagal Pallado 7:5, 7:5, Pundec pa Gaboryja 6:4, 6:4. Odigrali bodo še dva singla in double, v soboto in nedeljo pa bodo naši in madžarski igralci gostovali v Osijeku.

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za te oglase je din 10.—. Družbe, preklic, dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 12.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasi davka za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri poročilu, oziroma se le vpišati v listu skupaj s naročilom ali pa po poštni pošti na čekovni račun št. 11.409.—. Za vse pisarne odgovora glede malih oglasov se mora priložiti znak za 3 din.

SLUŽBO DOBI

SLUŽKINJO
zanestljivo, večšo kuhinjo sprejem k otroku. Vprašati pri Stuhar, Stalna 3. 18978-2

UČENKO
za damsko tamburaško kapelo se išče. Plača 300 din, sta novane in hrana. Ponudbe s sliko. Kapelnik Vasil Milošević, Beograd, Hartvigova 10. 18991-2

STANOVANJE ODDA

TRISOBNNO STANOVANJE
kopalnica in dr. oddam s 1. dec. Maistrova 16, vrata 7. 18988-5

LEPA SOBA

in kuhinja se odda s 1. novem. Vprašati pri M. Kranjc, Vodnikova 65, Studenci. 18979-5

PREHRANA

Sprejem
NA HRANO
Cena mesečno din 350.—. Miška Holzapfel, šivilja, Koroska 56. 18977-7

SOBO ODDA

Lepo čisto
OPREMLJENO SOBO
oddam enemu ali dvema gosposdoma. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 18982-8

LOKAL

LOKAL
za obrtnika oddam. Stritarjeva ulica 5, vogal Jerovškove (Magdalenske). 18985-10

POSEST

PARCELO
prodam. Vprašati M. Kranjc, Sp. Radnajska c. 3-a. 18975-11

MALO POSESTVO

za 18.000 din naprodaj. Resni kupci vprašajo: Stritarjeva ul. 7, Dolajš. 18980-11

ŽENSKI KOTIČEK

PRODAM
dobro ohranjeni dve kratki hubertus suknji. Tržaška cesta 65, Klemenčič. 18990-18

PEGESAN KREMA
PROTI SOČNIM IN DRUGIM DEGAJAM
LIŠAJU IN NEČISTOTAM
KANC

OBRT - TRGOVINA

»KERAMIKA«
Hišni posessniki in najemniki pregledite Vaše peči in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp, Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči, — Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

ŽIVALI

Kupim
3 KLETKE
za domače kunce. Klemenčič, Pobrežje, Sokolska 2. 18981-24

RAZNO

VAŽNO ZA VSAKOGAR!
Pred nastopom zime naročite nove ali dajte popraviti Vaše peči in štedilnike pri prvovrstnem pečarskem podjetju. Stalno velika zaloga naj-novejših modelov peči, štedilnikov in stenskih oblog. Pečarstvo Strašek Gustav, Maribor, Tyrševa ulica 12. 18218-28

IZGUBLJENO

Od
ROŠNJE DO SV. JANZA
so se izgubili zgornji deli štedilnika (kubel). Nalagatelj naprošamo, da jih odda poštarju proti dobri nagradi. 18992-27

Redilo za svinje

preizkušeni prašek za svinje, ki vsebuje tudi ribjo moko, naglo redi Vaše svinje in jih dela odporne proti boleznim. 1 paket 8.—, 1 kg 25.—, po pošti s povzetjem 15.—, oziroma 35.— din. Glavna zaloga: Lekarna pri Zamorcu, Maribor, Gosposka 12.

Oglašujte!

Vaš uspek:

mali oglasi
v »Večerniku«

NAJPOPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA
HOHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIČEVA 10
ZAHTEVAJTE BRESPLAČNI CENIK

Prodaja v
Mariboru
V. Weixl
in sinova
Jurčičeva 8

Naročniki

pri naših inseren-
kupujte jih ter oglašujte

knjigarna Tiskovne zadrage v
Cankarjevi 1 sprejema nove na-
ročnike »Večernika« in male
oglasa.

Zahvala

Vsem, ki ste počastili spomin našega pokojnika, gosp.

Krambergeria Alojzija

čin. drž. železnice v pok. — pešad. kapitana I. kl. v rezervi

z venci in cvetjem, z zadnjo tužno pesmijo in godbo »Drave«, s toplimi tovariškimi besedami ob grobu, z molitvijo, kakor s spremstvom k poslednjemu počitku, izreka užaloščena rodbina najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo kr. vojaški komandi za tako častno udeležbo na zadnji poti nepozabnega.

Maribor, dne 17. oktobra 1940.

Rodbine Kramberger, Ramelli.

Zalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš nad vse ljubljani in skrbni oče, stari oče in tast, gospod

Gajšek Vincenc

višji sodni oficial v pokoju

danes ob 12. uri, v 75. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, dne 18. oktobra, ob 17. iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Celju.

Sv. maša zadušnica bo v soboto, dne 19. oktobra, ob 7. zjutraj, v cerkvi sv. Jožefa.

Celje, dne 16. oktobra 1940.

Vinko in Karel, sinova; Vincencija por. Molan, Virgilija, hčerki; Franc Molan, zet; Silvana, vnukinja — in ostalo sorodstvo.

Naznanjamo žalostno vest, da je po dolgi, mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti, umrla naša nepozabna soproga, mati, stara mati, svakinja, teta, gospa

Marija Grah

Pogreb predrage pokojnice bo v četrtek, 17. oktobra, ob 16. uri iz hiše žalosti, Kersnikova 46, na okoliško pokopališče.

Celje, dne 16. oktobra 1940.

Zalujoči ostali:

Grah Drago, višji davčni inšpektor, soprog; Ristič Marija, soproga kapetana I. klase, hčerka; Ristič Mladen, kapetan I. klase, zet; Ristič Drago, vnuk.